

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΕΤΟΣ ΕΚΤΟΝ — ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1890. — ΤΕΥΧΟΣ Η΄

ΤΑ ΣΑΡΙΔΙΑ ΩΣ ΛΙΠΑΣΜΑ

Ἐν ἐκ τῶν καλλιτέρων καὶ προχειροτέρων λιπασμάτων διὰ τὴν ἄμπελον καὶ πᾶσαν ἄλλην καλλιέργειαν εἶνε ἀναντιρρήτως τὰ σαρίδια, τὰ σκουπίδια τῶν πόλεων.

Εἰς ὅσας πόλεις γίνεται φροντίς τις περὶ καθαριότητος λειτουργοῦσι τακτικὰ κῶρα τῆς καθαριότητος, τὰ ὅποια παραλαμβάνουσιν ἐκ τῶν οἰκιῶν καὶ ἐκ τῶν ὁδῶν τὰς ῥιπτομένας ἀκαθαρσίας. Αἱ ἀκαθαρσίαι αὗται περιέχουσι πλείστας ζωϊκὰς καὶ φυτικὰς οὐσίας, καὶ ἐντεῦθεν ἀποτελοῦσιν ὕλην χρησιμωτάτην εἰς τὴν γεωργίαν ὡς λίπασμα.

Τὸ λίπασμα τοῦτο μεταχειρίζονται ἤδη πρὸ πολλοῦ διὰ τοὺς λαχανοκῆπους ἰδίως, καὶ τοῦτο εἶνε μία ἀπόδειξις τῆς ἰσχυρᾶς αὐτοῦ καὶ ταχείας δράσεως. Οὐδεμία ἄλλη καλλιέργεια ἀπαιτεῖ ἀφθονωτέραν καὶ ἰσχυροτέραν δόσιν κοπρίσματος ὅσον ἡ τῶν λαχανικῶν, διὸ καὶ παρ' ἡμῖν οἱ λαχανόκηποι εἰσὶν ἐξαιρέτως οἱ πελάται τῶν σαριδίων.

Ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἄμπελον ἐπίσης εἶνε ἄριστον τὸ λίπασμα τοῦτο, καὶ μάλιστα εἰς γαίας συμπαγεῖς καὶ ἀργιλλώδεις. Καὶ ἀπὸ καιροῦ μὲν γίνεται χρῆσις τῶν σαριδίων ὡς λιπάσματος τῆς ἀμπέλου, ἀλλὰ γίνεται πλημμελῶς. Συνήθως σωρεύουσι τὰ σαρίδια εἰς χάνδακας παρὰ τὸ κτῆμα, καὶ ἀφίνουσιν αὐτὰ νὰ σαπῶσιν ἐπὶ πολὺν χρόνον, καὶ μετὰ 4 ἢ 5 μῆνας τὰ μεταφέρουσι καὶ τὰ ῥίπτουσιν εἰς τὴν ἄμπελον. Τὸ τοιοῦτον εἶνε πλημμελές.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὸ ἐξαιρετικὸν τοῦτο λίπασμα χάνει

ἀκριβῶς τὴν μεγαλειτέραν αὐτοῦ ἀξίαν, διότι αἱ βροχαὶ ἀποπλύνουσι καὶ ὁ χάνδαξ ἀπορροφᾷ τὸ πλεῖστον τῶν λιπαντικῶν οὐσιῶν αὐτοῦ, καὶ οὕτως ὅταν τὰ σαρίδια ριφθῶσιν εἰς τὴν ἄμπελον ὀλιγίστην πλέον λιπαντικὴν δύναμιν περιέχουσιν.

Ἐπάρχει μέθοδος διὰ τῆς ὁποίας τὰ σαρίδια μένοντα σιτεύονται καὶ βελτιοῦνται κατὰ πολύ. Ἡ μέθοδος αὕτη συνίσταται εἰς τὴν ἐπὶ παρεσκευασμένης ἐπιφανείας (ἐντὸς τοῦ κτήματος) κατὰ στρώματα τοποθέτησιν τῶν παροδίων. — Ἡ ἐπιφάνεια αὕτη, ἥ ὁ χῶρος, πρέπει νὰ ᾔηνε ἐπιστρωμένος δι' ἀδιαβροχοῦ τινὸς μίγματος, καὶ νὰ ἔχη κλίσιν πρὸς μίαν τῶν πλευρῶν, παρὰ δὲ τὴν πλευρὰν αὐτὴν, μικρὰν δεξαμενὴν. — Τα σαρίδια τοποθετοῦνται, ὡς εἴπομεν, ἐκεῖ κατὰ στρώματα, καὶ ποτίζονται ἐπαρκῶς δι' ὕδατος. Ὅταν τὸ ὕδωρ τοῦτο στραγγίσῃ καὶ συναχθῇ ἐν τῇ ῥηθείσῃ μικρᾷ δεξαμενῇ (ὡς ἐκ τῆς κλίσεως τοῦ ἐδάφους), ἀντλοῦμεν αὐτὸ καὶ ποτίζομεν δι' αὐτοῦ ἐκ νέου τὸν σωρὸν. Τοῦτο δύναται νὰ ἐπαναληφθῇ τρεῖς καὶ τετράκις μέχρι τῆς διασπορᾶς τῶν σαριδίων ἐν τῇ ἀμπέλῳ.

Τὰ σαρίδια οὕτω ποτιζόμενα ἀποσυντίθενται ταχέως καὶ ἀποβαίνουσι πολὺ χρησιμώτερα.

Ἀλλὰ παρ' ἡμῖν εἶνε δύσκολον νὰ ἐφαρμοθῶσι τοιαῦται μεθόδikai ἐργασίαι, διὰ πολλοὺς λόγους. Διὰ τοῦτο τὸ ἀπλούστερον εἶνε καὶ τὸ καλλίτερον.

Τὰ σαρίδια λοιπὸν ἵνα ἐπενεργῶσι καλλίτερον καὶ μὴ χάνωσι μέρος τῶν χρησίμων αὐτῶν οὐσιῶν, δεόν νὰ ρίπτωνται ἀμέτῳ καὶ αὐτοστιγμεί, οὕτως εἰπεῖν, ἐκ τῶν κάρων τῆς καθαριότητος ἐντὸς τοῦ κτήματος. Ἐννοεῖται ὅτι εἶνε ἀνάγκη ὁπωσδήποτε νὰ σωρευῶνται προηγουμένως εἰς τι μέρος τοῦ κτήματος, ὅπου νὰ γίνεται ὁ καθαρισμὸς αὐτῶν ἀπὸ τὰς μὴ χρησίμους ὕλας, οἶον λίθους, κεράμους, τενεκέδες κλ. — ἀμέσως δὲ μετὰ τὸν καθαρισμόν τοῦτον νὰ διασπείρωνται ἐντὸς τοῦ ἄμπελῶνος.

Ἡ ἄμπελος περιλακκοῦται πρότερον ἐπιπολαίως μᾶλλον, καὶ ἐντὸς τοῦ περιλακτωματος τούτου ρίπτονται τὰ σαρίδια πρὶν ἀλόμῃ ἀρχίσῃ ἡ ἐργασία τῆς σκαφῆς. Διὰ τῆς σκαφῆς

ταῦτα θάπτονται ἐπιπολαίως πάντοτε, αἱ δὲ βροχαὶ τοῦ χειμῶνος συμπληροῦσι τὴν ἀποσύνθεσιν αὐτῶν πρὸς ὕψελος τῶν κλημάτων.

Τὸ λίπασμα τῶν σαριδίων εἶνε δραστήριον, φέρει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἐντὸς τοῦ ἔτους, καὶ ἐπομένως ἡ διάρκεια τῆς ἐνεργείας εἶνε μικρά. Διὰ τοῦτο καὶ συχνὰ, κατ' ἔτος, ἢ κατὰ δύο ἔτη τοῦλάχιστον, πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνηται ἡ λίπανσις αὕτη.

Προκειμένου δὲ περὶ λιπάνσεως τῆς ἀμπέλου σημειοῦμεν ὅτι ἡ ἰλὺς τῶν χανδάκων, τῶν ρείθρων τῶν ὁδῶν, καὶ οἱ κατὰ τὸν χειμῶνα σχηματιζόμενοι βόρβοροι τῶν ὁδῶν ἀποτελοῦσιν ἀξιόλογον λίπασμα. — Διὰ συμπαγεῖς δὲ ὑγρὰς καὶ παχείας γαίας περίφημα χρησιμεύουσι τὰ ἐκ τῶν ἐπισκευαζομένων οἰκιῶν ἀπόσβεστα, τὰ ὁποῖα ἄχρηστα καὶ ἀπαρατήρητα καταλείπονται ὑπὸ πάντων.

M. ΧΑΙΡΕΤΗΣ

Η ΟΡΤΕΝΣΙΑ (ΥΔΡΑΓΓΕΙΑ)

Ἡ Ὀρτενσία εἶνε εἰς τῶν χαριεστέρων θάμνων οὓς κατέχομεν· μολαταῦτα δὲν θεραπεύεται ἐπαρκῶς ὅσον ἄλλα φυτὰ μὴ συγκρινόμενα πρὸς αὐτὸν κατὰ τὴν ὠραιότητα. Τινὲς τὸν μέμφονται διὰ τὸ δύσκαμπτον καὶ εὐθυτενὲς τοῦ παραστήματός του· ἅπαντα τὰ ἄνθη του, λέγουν, ὁμοιάζουσι πρὸς κεχρωματισμένον χάρτην· πρὸς δὲ ὅτι ταῦτα ὑστεροῦσιν ὡς πρὸς τὴν χάριν καὶ ἀβρότητα τῆς ὑφῆς, τῆς ἀναδεικνυούσης τὴν στεφάνην τόσον γοητευτικὴν. Ἐὰν τὰ ἄνθη ᾔηνε ὑφῆς εὐρώστου καὶ ἰσχυρᾶς, θὰ ἀντέχῳσι κάλλιον εἰς τὰς δυσκρασίας καὶ ἀντὶ ν' ἀνανεώνητε καθεκάστην ἄνθη ἐφ' ἡμέρα θὰ ἔχητε ἐν τῇ Ὀρτενσίᾳ ἡνθισμένον τι κόσμημα καθ' ὅλον τὸ ἔτος.

Ἡ ὑπάρχουσα πρόληψις ἐναντίον τοῦ ἄνθους εἶνε ἴσως ἡ αἰτία τῆς μὴ καλλιέργειας τοῦ θάμνου τούτου μετὰ τῆς δεοῦσης φροντίδος καὶ ἐπιμελείας ὧν δεῖται· ἐν ᾧ καλῶς μεταχειριζόμενος ἀποβαίνει πολύτιμος διάκοσμος τῶν πρὸς βορρᾶν

τοιχων, ένθα όλιγώτερον φοβεΐται τόν παγετόν καί άναδίδει παραφυάδας πρὸς έξάνθισιν θεάματος πανεκλάμπρου.

Τὸ βοτανικὸν ὄνομα τῆς Ὁρτενσίας εἶνε Ὑδράγγεια (Hydrangea). Κατάγεται αὕτη ἐκ Κίνας, ὅθεν ματερέρθη εἰς Εὐρώπην ὑπὸ τοῦ ἀστρονόμου Legentil κατὰ τὸ 1776.

Κατ' ἀρχὰς ἐμβαπτίσθη Lerautia εἰς ἀνάμνησιν τῆς κυρίας Leraute ἀστρονόμου λίαν περιπύστου καθὸ ἀπαριθμησάσης τοὺς κανόνας τοῦ Clairault σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κομήτου τοῦ Halley, κατὰ τὸ 1759. Ὁ Peliver τὴν ἐπωνόμασεν Ἀκταίαν (κουφοξυλίαν), ἀγόμενος πρὸς τοῦτο ἐκ τοῦ πετασώδους σχήματος τοῦ άνθους της, ἀναλόγου πρὸς τὸ τῆς κοινῆς Αἰταίας. Ἐπὶ τέλους ἀνεμβαπτίσθη ὀριστικῶς Ὁρτενσία ὑπὸ τοῦ Commerson, πρὸς τιμὴν τῆς δεσποινίδος Ὁρτενσίας de Nassau, θυγατρὸς τοῦ πρίγγιπος de Nassau, βοτανικοῦ τὰ μᾶλλον διακεκριμένου, ὅστις διετέλει ἀρμοστής τῆς νήσου Βουρβώνης.

Ἡ καλλιέργεια τῆς Ὁρτενσίας εἶνε ἀπλουστάτη. Αὕτη εὐδοκίμαϊ ἰδίως εἰς ἀμυῶδες ἔδαφος.

Τὰ άνθη της προσλαμβάνουν τὸ κυανοῦν καὶ ένίοτε τὸ κυανοῦν βαθύ χρώμα ὅταν τὸ ἔδαφος περιέχῃ πολὺν σίδηρον. Ἐπιτυγχάνεται δὲ ὁ τοιοῦτος χρωματισμὸς ἐάν ποτίζωνται τὰ φυτὰ διὰ θειικοῦ σιδήρου, ἢ καὶ ἀπλούστερον, ἐάν ἀναμιχθῶσιν εἰς τὸ ἔδαφος ρινίσματα σιδήρου εἰς μεγάλην ποσότητα.

Εἰς τόπους παγετώδεις, ἐάν ἡ θέσις ᾗν κατέχει ἡ Ὁρτενσία ᾗνε ἐκτεθειμένη, δεόν νὰ προφυλάσσῃται καλυπτομένη διὰ ψάθης κατὰ τὸ διάστημα τοῦ χειμῶνος.

Ὁ πολλαπλασιασμὸς αὐτῆς ἐνεργεῖται κατὰ τὸ φθινόπωρον διαιρουμένων τῶν παραφυάδων αἵτινες ἀναφαίνονται περὶ τὴν βάσιν τῆς μητρὸς. Ὑπαγορεύει δὲ καὶ τις νὰ μεταχειριζώμεθα τοὺς παώδεις θαλλοὺς θέτοντες αὐτοὺς κατὰ τὴν ἀνοιξιν ὑπὸ ὑέλινον κώδωνα ένθα οὗτοι ρίζοποιοῦσι.

Συνήθως αἱ Ὁρτενσίαι διατίθενται εἰς κύκλους ἢ κατὰ μῆκος τοίχων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σκιαζομένων.

Αὗται άνθοβολοῦσιν άνευ διακοπῆς καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἐάν

δὲν διαπράττωμεν τὸ πολὺ κοινὸν λάθος νὰ τὰς κλαδεύωμεν. Ὅσον ἀφίενται ἐλεύθεραι νὰ βλαστάνωσιν ὅπως αὐταῖς ἀρέσκει, τόσον ἀφθονώτερα παρέχουσιν άνθη. Δέον ν' ἀποκόπτεται παρὰ τὸν πόδα τὸ ἥμισυ τῶν κλάδων τότε μόνον ὅταν τὰ φυτὰ φαίνωνται ἀποκλίνοντα πρὸς τὴν παρακμὴν· καὶ αὕτη εἶνε ἡ λεγομένη ἀκροτομία.

Φυτὸν οὕτως ὠραϊόν καὶ τόσον ὀλίγας ἀπαιτήσεις ἔχον δὲν φαίνεται εἰς τὰς ἡμετέρας ἀναγνωστρίδας ὅτι ἔπρεπε νὰ ᾗνε μᾶλλον διαδεδομένον;

(Ἐκ τοῦ Giardinaggio A. N.)

ΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΚΤΗΝΕΣΙ

Δυνάμεθα νὰ πλάσωμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ φῦλον; — Κτηνοτρόφοι τινές, καὶ ἐσχάτως ἀκόμη ἀμερικανοί, ἐπέτυχον ἀποτελέσματα ὅτινα φαίνονται παρουσιάζοντα φαινομενικὴν τινα πραγματικότητα εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου.

Περὶ τὸν νὰ συζητήσωμεν ἐπὶ τοῦ πλεονεκτήματος, τὸ ὁποῖον θὰ ὑπῆρχεν ἐάν ἡδυνάμεθα νὰ πλάττωμεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ φῦλον, διότι τοῦτο εἶνε ἀδιαφιλονίκητον. Οὕτω θὰ ὑπῆρχε συμφέρον ἐάν ἡδυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν ἀντὶ ἀρρένων, θηλείας ἡμιόνους αἵτινες ἔχουσι διπλὴν ἀξίαν. Ὁμοίως οἱ κριοὶ ἔχουσι τιμὴν πολὺ ἀνωτέραν τῆς τῶν ἀμνάδων.

Ὁ ἐκ Γενεύης Δουρὸ ἰσχυρίσθη, ὅτι διὰ νὰ ἔχωμεν θήλειαν πρέπει νὰ σπεύδωμεν τὴν ὀχείαν εὐθὺς μετὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ σφρίγους. Διὰ νὰ ἔχωμεν δὲ ἄρρενα, δυνάμεθα νὰ περιμένωμεν τὸ τέλος τοῦ σφρίγους.

Ὁ Girou de Buzareignes παρετήρησεν, ὅτι αἱ ἀμνάδες αἱ ὀχευθεῖσαι κατὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ σφρίγους ἐγέννων ἀρσενικά, κατὰ τὸ μέσον ὑπῆρχεν ἰσότης μεταξὺ ἀρρένων καὶ θηλέων, κατὰ τὸ τέλος δὲ τοῦ σφρίγους ἐγέννωντο πρὸ πάντων θήλειαι.

Κριοὶ νεώτατοι συζευχθέντες μετ' ἀμνάδων εὐρώστων δίδουσιν ἀνώτερον ἀριθμὸν θηλέων, ἐνῶ κριοὶ εὐρώστοι μετ'

ἀσθενῶν ἀμνάδων ἢ γηραιῶν ἢ καχεκτικῶν, δίδουσι κατ' ἐξο-
χὴν ἄρρενα.

Ὁ κ. Σαμφὼν, ἱππιατρὸς, καθηγητὴς τοῦ ἀγρονομικοῦ Ἰν-
στιτούτου, ἀναφέρει τὸ παράδειγμα γηραιῶ ὄνου ἐπιδότητος
ὅστις ἦτο τοσοῦτον θερμὸς ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ σταθῇ ὀρθίως
οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν· ἠγείρετο μόνον διὰ τὴν ὀχείαν καὶ κατέπιπτεν
ὕστερον ἐξηντλημένος ἐπὶ τῶν ἀχύρων. Οὗτος παρήγε μόνον θη-
λείας ἡμιόνους καὶ ὡς ἐκ τούτου ἦτο λίαν ἐπιζήτητος.

Ὁ κ. Κολὲν εἶχε γηραιὴν κύνα θηρευτικὴν ἣτις ἐπηδήθη
ὕπὸ κυνὸς τῆς Νέας Γῆς. Ἐγέννησεν ἕξ ἄρρενα ὁμοιόζοντα
τὸν πατέρα των. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ μὲ τινὰ ἰσχυρὸν κύνα
μου, τῆς φυλῆς Ἀγίου Βερνάρδου, ὅστις συνεζεύχθη μετὰ μι-
κρᾶς κυνὸς τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ· ὅλα τὰ γεννηθέντα ἦσαν
ἄρρενα ἐντελῶς ὅμοια πρὸς τὸν πατέρα των.

Ὁ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς συζεύξεως λοιπὸν εὐρωστότερος
γονεὺς δίδει τὸ φύλον.

Τὰ παραδείγματα ταῦτα φαίνονται δίδοντα πιθανότητά
τινα εἰς τὴν δύναμιν τῆς παραγωγῆς τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ
φύλου. Ἀλλ' ὅλοι οὗτοι οἱ συνδυασμοὶ ἀνατρέπονται διὰ μό-
νου τοῦ ἐξῆς συλλογισμοῦ: ὅτι εἶνε ἀδύνατον νὰ ἡξεύρη τις
μετὰ βεβαιότητος ποῖος τῶν γονέων εἶνε ὁ ἰσχυρότερος καὶ
θὰ ὑπερτερήσῃ τοῦ ἄλλου, ὅταν ἀμφότεροι ἦνε τῆς αὐτῆς
ἡλικίας, τοῦ αὐτοῦ ἀναστήματος, τῆς αὐτῆς δυνάμεως! Πρὸς
ὑποστήριξιν τοῦ κανόνος τούτου θὰ ἀναφέρω τὴν ἐξῆς περι-
πτωσιν, τὴν ὁποίαν παρατήρησα ἐπὶ δεινιμικῶν κυνῶν
τοῦ Ζωολογικοῦ Κήπου τῶν Ρεννῶν. Ὁ ἄρρην ὑπετίθετο ἰσχυ-
ρότερος τῆς θηλείας καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐφάνετο ὅτι ἔμελλε νὰ
ὑπερισχύσῃ· καὶ ἐν τούτοις ἐγεννήθησαν ἑνδεκα θήλειαι!

Ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Ἀμερικῇ παρατηρήθη, ὅτι ἐὰν συζεύ-
ξωμεν φορὰ κατὰ τὴν πρώτην ὁρμὴν τῆς, θὰ γεννηθῇ ἄρρεν·
ἐὰν αὕτη πεδηθῇ κατὰ τὴν ἀκόλουθον περίοδον τῆς ὁρμῆς τῆς
θὰ γεννήσῃ θῆλυ. Ἐὰν συμβῇ νὰ μὴ συζεύξωσι τὴν φορὰ κα-
τὰ ἐπὶ πολλὰς περιόδους εἰς τὴν πρώτην μετὰ τὴν μακρὰν ταύτην
ἀποχὴν γέννηται ἐπανευρίσκεται τὸ γένος ὅπερ θὰ παρή-

γετο ἐὰν δὲν ἐπῆρχετο διακοπὴ κατὰ τὰς γεννήσεις.

Ἴδου λοιπὸν γεγονότα τινὰ ἀκριβῶς παρατηρηθέντα μέχρι
τῆς ἡμέρας ταύτης, ἅτινα πολὺ ἀπέχουσι τοῦ νὰ δώσωσιν ἐν-
τελῇ λύσιν τοῦ προκειμένου ζητήματος ὅπερ διαφεύγει τὴν
ἀντίληψιν ἡμῶν

(Ἐκ τοῦ Eleveur)

Η ΕΥΚΑΛΥΠΤΟΣ ΚΑΙ Η ΙΝΦΛΟΥΕΝΤΖΑ

Ὁ παρισινὸς ἀνταποκριτὴς λονδινείου ἡμερηίδος ποιεῖται
τὴν ἀφήγησιν πειράματος οὗ ὑπῆρξε τὸ ἀντικείμενον:

«Κατόπιν προσβολῆς ἰνφλουέντζας, κατελήφθη ὑπὸ ἰσχυ-
ρᾶς βρογχίτιδος καθ' ἧς ὅλα τὰ ἐν παρομοίᾳ περιπτώσει φάρ-
μακα, ὡς καὶ ὑποδερμικαὶ διὰ μορφίνης ἐνέσεις, ἀπέβησαν
μάταια. Ἐχων κατὰ τύχην πρόχειρον φιάλην τινὰ εὐκαλυπτο-
λίνης ἣτις μοὶ εἶχεν ἀποσταλῇ ἐκ Λονδίνου, συνέλαβον τὴν
ιδεάν νὰ καταπῶ γενναίαν δόσιν. Δὲν παρήλθε μίαν ὥραν καὶ
ἠσθάνθην ἐπαισθητὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς μου· ἐξη-
κολούθησα νὰ πίνω ἐκ τοῦ φαρμάκου τούτου μέχρι παύσεως
τοῦ βηχὸς, καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἠγέρθην ἐντελῶς ἰαθείς».

«Ἐὰν ἦνε ἀληθές, προστίθουσιν ὁ γράψας τὴν σημείωσιν
ταύτην, ὅτι ἡ ἰνφλουέντζα εἶνε μiasματικὴ ἀσθένεια, ἢ, ὡς
λέγουσι σήμερον, μικροβιακὴ, δὲν μοὶ φαίνεται ἀμφίβολον ὅτι
ἡ οὐσία τῆς εὐκαλύπτου εἶνε τὸ θεραπευτικὸν αὐτῆς φάρμα-
κον. Γνωστὸν ἄλλως τε ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ὅτι εἰς τὰ ὑπὸ τῆς
μαλαρίας μαστιζόμενα μέρη, αἱ εὐκάλυπτοι, ἔνεκα τῶν ἰσχυ-
ρῶν ἀναθυμιάσεών των, εἶνε προληπτικὸν κατὰ τοῦ πυρετοῦ
φάρμακον.

Οἰκογένεια κατοικοῦσα εἰς πυρετώδη μέρη, ἀλλὰ τῆς ὁποίας
ἡ κατοικία περικυκλοῦται ὑπὸ πυκνῆς φυτείας εὐκαλύπτων, οὐ-
δὲν πιθανῶς ἔχει νὰ φοβηθῇ, ἐνῶ ἄλλη οἰκογένεια, κατοικοῦσα
μόνον ἐν μίλιον ἐκεῖθεν, χωρὶς νὰ περικυκλοῦται τὸ ἐνδιαίτημα
αὐτῆς ὑπὸ εὐκαλύπτων, θὰ ἐδεκατίζετο ὑπὸ τῶν πυρετῶν».

Ἀφίνομεν εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν τῆς ἀγγλικῆς ἐφημερίδος τὴν εὐθύνην τῶν διαβεβαιώσεων τούτων, χωρὶς νὰ ἐπιφέρωμεν οὐδεμίαν ἀντίρρησην.

Ἐν τούτοις εἶνε βέβαιον σήμερον ὅτι μεγάλοι φυτεῖται εὐκαλύπτων ἐξυγιαίνουνσι τὰ πυρετώδη μέρη, πιθανὸν ἢ μικροβιοκτόνος αὐτῶν δύνανται νὰ ᾔηνε ὠφέλιμος εἰς τὰς ὁξείας ἀσθενείας τῶν εἰσπνευστικῶν ὀργάνων, ὅπερ ἄλλως τε ἐρρήθη πολλάκις. Ἐὰν τοῦτο οὕτως ἔχῃ τινόντι, θὰ ᾔητο φρόνιμον, κατὰ τὰς ἰδιαιτέρας ταύτας περιπτώσεις, νὰ καλλιεργῶμεν ἐν κιβωτίοις εὐκαλύπτους τὰς ὁποίας νὰ θέτωμεν εἰς τὰ δωμάτια τῶν ἀσθενῶν ὅπως ἀναμιγνύονται αἱ ἀναθυμιάσεις αὐτῶν μετὰ τοῦ ἀέρος τῶν οἰκημάτων. Ὅλοι αἱ εὐκάλυπτοι δὲν εἶνε ὁμοίως κατὰλληλοι, ἐκείνη δὲ ἣτις πρέπει νὰ προτιμᾶται εἶνε πάντοτε ἡ σφαιροειδής, ἡ ἀρχαιοτέρα καὶ γνωστοτέρα ὄλων. Πρὸς τούτοις ὀφείλομεν νὰ γινώσκωμεν ὅτι πρὸ πάντων κατὰ τὴν νεαρὰν αὐτοῦ ἡλικίαν (*) τὸ δένδρον τοῦτο εἶνε ἐξόχως ἀρωματικόν. Ἡ ἰδιότης αὕτη τῆς εὐκαλύπτου ἐλαττοῦται μὲν, χωρὶς ὁμῶς νὰ ἐξαφανίζηται κατὰ τὴν ἐνηλικίωσιν αὐτῆς.

(Revue Horticole)

Ἡ ΕΝ ΡΩΣΙΑΙ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

[Ἐν τῇ τῆς 27 ε. μ. φύλλῳ τῆς «Ἐφ. τῆς Κυβερνήσεως» ἐδημοσιεύθη ἔκθεσις τοῦ ἐν Ταϊγανίῳ Ἑλλήνου προξένου κ. Πανουρίτ. περὶ τῆς ἐν Ρωσίᾳ κινήσεως τῶν ἐλληνικῶν προϊόντων κατὰ τὸ ἔτος 1889. Ἐκ ταύτης ἀρῶμεθα τὰς ἐπομένους ἐνδιαφερούσας πληροφορίες].

Ἑλαια. Αἱ ἐλαῖαι εἰσάγονται κυρίως ἐξ Ἀμφίσσης, ἐν μέρει δὲ καὶ ἐκ Βόλου, ἀλλ' αἱ τῆς Ἀμφίσσης εἰσὶ πολὺ καλ-

(*) Πολλοὶ εὐκάλυπτοι ἔχουσι θέαν ὅλως ἄλλοίαν ἐν τῇ πρώτῃ φάσει τοῦ βίου των ἢ ἐκείνην ἣν παρουσιάζουσι βραδύτερον. Τοῦτο καλεῖται νεανικὴ κατὰστασις, χαρακτηριζομένη συνήθως ἐκ φύλλων ἀμύλων καὶ ἀντιθέτων, ἐνῷ ἐν ἡλικίᾳ μᾶλλον παραχωρημένη ἐκ φύλλων ταῦτα εἶνε ἑμισχᾶ, δίστοιχα καὶ ἄλλης μορφῆς. Αἱ ἀλλοιώσεις αὗται ἐνδὲς καὶ τοῦ αὐτοῦ εἶδους ἐπέφεραν πλείστα παρανοήσεις προσδιορισμοῦ διὰ τοὺς βοτανικοὺς, τοὺς μὴ δυνηθέντας νὰ ἴδωσιν εἰμὴ ξηρὰ δείγματα χλωρίδων.

λιτέρας ποιότητος τῶν τοῦ Βόλου, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ συναγωνισθῶσι πρὸς τὰς πρώτας πωλουμένας εἰς ἀνωτέρας τιμὰς. Τὸ κατὰ τὸ 1889 εἰσαχθὲν ποσὸν ἀνῆλθε περὶ τὰς 150,000 ὀκάδας περίπου καὶ ἡ τιμὴ εἰς ἣν ἐπωλήθησαν ἐκυμαίνετο ἀπὸ 5 1]2—6 ρούβλια τὸ πούτιον (*). μικρὸν ποσὸν εἰσάγεται ἐκ Τουρκίας, ἐξ ἀγίου Ὄρους, ἀλλ' εἶνε τῆς αὐτῆς ποιότητος πρὸς τὰς τοῦ Βόλου. Περὶ τοῦ κατὰ πόσον ὁ βαρὺς δασμὸς περιώρισε τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν προϊόντων ἀνέφερα τῇ ὑμετέρᾳ ἐξοχότητι διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 106 ἀναφορᾶς μου.

Ἑλαιον. Τὰ ἐλληνικὰ ἔλαια τῆς παρελθούσης ἐσοδείας ἦσαν καλῆς ποιότητος, ἐν γένει δὲ ὄντα σχετικῶς εὐθηνὰ καὶ ἀμιγῆ ξένων οὐσιῶν προτιμῶνται τῶν τουρκικῶν καὶ ἰταλικῶν. Τῶν τελευταίων ἡ εἰσαγωγὴ σχεδὸν ἐξέλιπε, διότι ταῦτα εἰσήγοντο νενοθευμένα. Ὅπως τὰ ἐλληνικὰ ἔλαια προτιμῶνται, δεόν νὰ καταβάλληται φροντίς παρὰ τῶν παραγωγέων, ὥστε τὸ χρῶμα αὐτῶν νὰ ᾔηνε καθαρὸν καὶ νὰ μὴ μεταβάλληται διαρκούσης τῆς καύσεως. Ὡς ἀνέφερα ὑμῖν διὰ τῆς ἀνωτέρω ἀναφορᾶς μου τὸ εἰσαγόμενον εἰς Ῥωσίαν ἐλαιόλαδον χρησιμεύει ἀποκλειστικῶς διὰ τὰς κανδύλας τῶν ἐκκλησιῶν, διότι διὰ τὰς λοιπὰς ἀνάγκας δὲν δύναται νὰ συναγωνισθῇ πρὸς τὰ ἐγγῶρια ἔλαια (**), ἅτινα εἶνε εὐθηνά. Ἐκ τῶν ἐλληνικῶν ἐλαίων προτιμᾶται τὸ τῶν Παξῶν, διότι εἶνε καθαρὸν καὶ χρώματος ἀμεταβλήτου· ἐν γένει ὁμῶς παρατηρῶ ὅτι τὰ ἐλληνικὰ ἔλαια ἔχουσιν ἀνάγκην πολλῆς βελτιώσεως, ὅπως καταστῶσι βρώσιμα καὶ δύνωνται νὰ συναγωνισθῶσι καὶ ἐν ἄλλαις ἀγοραῖς καὶ ἐνταῦθα. Κατὰ τὸ ἔτος 1889 εἰσήχθησαν ἐξ Ἑλλάδος 120,000 πούτια περίπου πωληθέντα περὶ τὰ 9—10 ρούβλια τὸ πούτιον.

Θῆνοι. Ἐκ τῶν ἐλληνικῶν οἶνων εἰσάγονται μόνον οἱ τῆς νήσου Θήρας, οἵτινες κυρίως πλὴν μικροῦ μέρους χρησιμεύουσιν εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν Ῥωσικῶν οἶνων τῶν παραγομένων περὶ τὴν Κριμαίαν καὶ τὸν Καύκασον. Ἐλάχιστον μέρος εἰσάγεται ἐπίσης ἐκ τῆς Ἐπεικνήσου. Ἐν Ῥωσίᾳ σπουδαίως ἐπεδόθησαν

(*) Πούτιον = πρὸς 12 1]2 ὀκάδας.

(**) Λινέλαια, ἡλιέλαια, κραμβέλαια κτλ.

εἰς τὴν οἰνοποιίαν, κατασκευάζουσι δὲ κατ' ἀπομίμησιν πάντα τὰ εἶδη τῶν εὐρωπαϊκῶν οἴνων, ἐννοεῖται κατὰ πολὺ κατωτέρα ποιότητος, ἀναμιγνύοντες τοὺς ῥωτικούς μετὰ τῶν θηραϊκῶν οἴνων· οὐχ ἥττον ἔνεκα τοῦ ἐπὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν οἴνων ὑπερβολικοῦ δασμοῦ οἱ Ῥωσικοὶ εἰσὶν ἀρκούντως διαδεδομένοι καὶ μεγάλη κατανάλωσις αὐτῶν γίνεται, ὅσημέραι δὲ βελτιοῦται καὶ ἀναπτύσσεται ἡ ἐν τῇ χώρᾳ οἰνοποιία.

Κατὰ τὸ 1889 εἰσῆχθησαν ἐξ Ἑλλάδος μὲν περὶ τὰς 630,000 ὀκάδας, ἐκ Τουρκίας δὲ περὶ τὰς 130,000 καὶ ἐξ Εὐρώπης περὶ τὰς 25,000. Ὁ ἐκ Τουρκίας εἰσαγόμενος οἶνος εἶνε ὁ τῆς Σμύρνης γλυκὺς (βινσάντο) χρησιμεύων κυρίως εἰς τὰς ἐκκλησίας· πωλεῖται δὲ εἰς ἀνωτέραν τῶν ἐλληνικῶν οἴνων τιμὴν. Οἱ μὲν ἐλληνικοὶ ἐπωλήθησαν πρὸς 65—70 καπίκια κατ' ὀκλόν, οἱ δὲ τῆς Σμύρνης πρὸς 80—92 καπίκια.

Σύκα. Ἄλλοτε εἰσῆγοντο πολλὰ σύκα ἐκ Σμύρνης καὶ ἐξ Ἑλλάδος, ἔνεκεν ὁμῶς τοῦ μεγάλου ἐπ' αὐτῶν δασμοῦ τῶν μὲν τῆς Σμύρνης σύκων ἡ εἰσαγωγή σχεδὸν ἐξέλιπε, τῶν δὲ ἐλληνικῶν κατὰ πολὺ περιωρίσθη· οὐχ ἥττον ταῦτα ζητοῦνται, ὅταν ᾖνε καλῆς ποιότητος.

Λεμόνια καὶ Πορτοκάλια. Τὰ λεμόνια εἰσάγονται κυρίως ἐξ Ἰταλίας καὶ τὸ εἰσαχθὲν ἐκεῖθεν ποσὸν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀνῆλθεν εἰς 60,000 περίπου κιβώτια, ἐνθ' ἐξ Ἑλλάδος εἰσῆχθησαν μόνον περὶ τὰς 4,000 κιβώτια, καὶ ἐκ Τουρκίας (Χίου καὶ Συρίας) περὶ τὰς 2,000 κιβώτια. Τὰ τῆς Ἰταλίας εἶνε καλλιτέρας ποιότητος τῶν τῆς Ἀνδρου ὡς διατηρούμενα πλείοτερον χρόνον, εἶνε δὲ συνάμα καὶ κανονικώτερα καὶ εὐωδέστερα.

ΟΙ ΚΑΠΩΝΕΣ ΩΣ ΜΗΤΕΡΕΣ

Τὸ μέτρον τῆς υἱοθετήσεως τῶν νεαρῶν ὀρνιθίων ὑπὸ κάπωνος δὲν εἶνε ἀκριβὲς νέον, ἀλλ' ἔχει περιπέσει ἤδη σχεδὸν

εἰς ἀχρηστίαν, καὶ δι' αὐτὸν μᾶλλον τὸν λόγον θὰ ἀγνοῇται ὑπὸ τινων ἐκ τῶν ἀναγνώστων ἡμῶν. Νομίζομεν λοιπὸν ὠφέλιμον νὰ μεταφέρωμεν ἐνταῦθα ἐκ τοῦ συγγράμματος Chasse et Pêche τὰ ἐξῆς περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκγυμνάσεως τῶν πτηνῶν τούτων ὡς μητέρων.

«Ὁ κάπων, πλὴν τῆς χρησιμότητος αὐτοῦ ὡς ἐξαίρετου ἐπιτραπέζιου πτηνοῦ, δύναται προσέτι νὰ χρησιμεύσῃ καὶ πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς μητρὸς τῆς ὀδηγούσης τοὺς νεοσσούς αὐτῆς, ἥτις οὕτω ἀπαλλασσομένη αὐτῶν ἄρχεται ὠστοκοῦσα ἢ κλωσσοῦσα.

«Οἱ πλείστοι ἀγνοοῦσιν, ὅτι μετὰ μικρὰν ἐξάσκησιν οἱ κάπωνες γίνονται καλαὶ τροφοί, μητέρες, καὶ φέρουσιν εἰς πέρας εὐκόλως τὴν ἀνατροφὴν 15—20 ὀρνιθίων. Ἐκτελοῦσι τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην καθ' ὅλον τὸ θέρος, αὐξανόμενοι καὶ παχυνόμενοι συγχρόνως καὶ αὐτοί. Τὸ μεγαλύνειν ἀνάστημά των καὶ ἡ δύναμις τῶν μυῶν των τοῖς ἐπιτρέπουσι νὰ ξέωσι τὴν γῆν δραστηριώτερον παρ' ὅσον δύναται ἡ ὄρνις, καὶ συγχρόνως νὰ καλύπτωσι διὰ τῶν πτερύγων των μεγαλύνειν ἀριθμὸν ὀρνιθίων.

«Ἴδου τὸ μέσον τῆς ἀνατροφῆς αὐτῶν: Ὁ κάπων εἶνε εἰς ἡλικίαν νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ καθήκοντα μητρὸς κατὰ τὸν ἑνατον μῆνα τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. Ὅταν τὰ ὀρνίθια ᾖνε ἑτοιμα, λάβετε τὸν κάπων, ἀποσπάσατε ἐκ τοῦ στήθους τοῦ πτερύ τινος, κτυπήσατε ἐλαφρῶς τὸ γυμνωθὲν μέρος διὰ κλάδου κέδρου ἢ ἄλλου ἀντικειμένου ἐλαφρῶς ὀξέος. — Ἡ ἐργασία αὕτη σκοπὸν ἔχει νὰ προκαλέσῃ ἐλαφρὰν τινὰ φλόγωσιν. — Θέσατε ἀκολούθως τὸν κάπων εἰς κιβώτιον σκοτεινὸν δύο τετραγωνικῶν ποδῶν, καὶ ἀρκούντως χαμηλὸν ὥστε νὰ τὸν ἐμποδίζῃ νὰ ἀνεγερθῇ ἐπὶ τῶν ποδῶν του. Ἐπειτα εἰσαγάγετε δύο ἢ τρία ὀρνίθια. Πιθανόν νὰ τὰ φονεύσῃ, — ὅτε πρέπει νὰ ἐξαχθῇ καὶ νὰ δαρῇ ἀνηλεῶς. Μετὰ τοῦτο πρέπει πάλιν νὰ τεθῇ ἐν τῷ κιβώτιῳ μετὰ μεγαλειτέρου ἀριθμοῦ ὀρνιθίων. Τὴν φορὰν ταύτην ὑπάρχει πλείοτερά ἐλπίς νὰ ἐννοήσῃ πόσον τὰ ὀρνίθια μετρίζουσι τὸν ἐρεθισμόν του, θὰ προτιμήσῃ νὰ τὰ κρατήσῃ ὑπο-

κάτωθεν του, θά αρχίσῃ τοὺς κλωγμοὺς μετ' εὐχαριστήσεως, καὶ θά φερθῇ πρὸς αὐτὰ μετὰ τῆς αὐτῆς ἡπιότητος μεθ' ἧς θά ἐφέρετο παλαιὰ κλωσσα. Φυλάξατέ τον εἰς τὸ κιβώτιον ἐπὶ 24 ὥρας μετὰ τῶν ὀρνιθίων, εἰς ᾧ δίδετε ψιχία τινὰ ἄρτου καὶ ὕδωρ. Φροντίσατε νὰ κρατῆτε ἐν ἀποστάσει τὴν κλωσθήσαν αὐτὰ μητέρα, καθότι τὰ ὀρνίθια δύνανται νὰ ἀναγνωρίσωσι τὴν πρόσκλησίν της. Τὴν ἐπιούσαν δύνασθε νὰ θέσητε τὸν κάπωνα εἰς κιβώτιον ἀνοικτὸν καὶ νὰ τῷ δώσητε ὅσα ὀρνίθια κρίνητε εὐλογον· τὰ κρατεῖτε ἐκεῖ κεκλεισμένα ἐπὶ τινὰς ἡμέρας, ἔπειτα ἀπολύετε ὅλην τὴν οἰκογένειαν. Ὁ κάπων θά τὰ περιποιηθῇ καὶ θά τὰ ἀναθρέψῃ μετὰ περισσοτέρας νοημοσύνης καὶ μερίμνης παρ' ὅσον ἡ ἀρίστη τῶν μητέρων, καὶ ἐπὶ πᾶσι δὲν θά ἀποχωρισθῇ αὐτῶν οὐδέποτε. Δύναται τις νὰ τῷ δίδῃ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἄλλα ὀρνίθια· — ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἐσπέρας — φροντίζων νὰ τῷ ἀφαιρῇ συγχρόνως τοὺς ἀρχαίους τροφίμους τοῦ τοῦς αὐξήθέντας ἤδη ἀρκούντως. Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου ὁ αὐτὸς κάπων ἀνατρέφει μεγάλην ποσότητα ὀρνιθίων, αἱ δὲ ὀρνίθες χρησιμοποιοῦνται ὡς εἶδομεν ἄνωτέρω. Ὁ κάπων γυμνασθεὶς ἀπαξ δύναται νὰ διατηρῇ πάντοτε πολυάριθμον οἰκογένειαν. Τοῦτο εἶνε εἰς ἔτι λόγος νὰ πείσῃ τοὺς γεωργοὺς καὶ τοὺς ὀρνιθοτρόφους, ὅτι πρέπει νὰ εὐνουχίζωσι τοὺς νεαροὺς ἀλέκτορας των».

(Ἐκ τῆς *Revue des Sciences naturelles appliquées*).

Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΣ ΤΩΝ ΜΕΛΙΣΣΩΝ

Διὰ τοὺς πολλοὺς αἱ μέλισσαι εἶνε μυῖαι, αἵτινες κατασκευάζουσι μέλι καὶ προξενούσι κεντήματα πολὺ δυσάρεστα. Ἐνεκα τούτου τὰς ἐξωρίσαμεν ἐκ τῶν ἀγροτικῶν ἡμῶν κατοικιῶν ὑπὸ τὴν πρόφασιν, ὅτι ἡ ἀνατροφή αὐτῶν εἶνε δύσκολος καὶ ἀπαιτεῖ πολλὰς φροντίδας. Ἀλλὰ μὴ πρὸς κακοφανισμόν τῶν μεγάλων καλλιεργητῶν· ἡ μέλισσα εἶνε οὐ μόνον χρήσιμος, ἀλλὰ καὶ

ἀπαραίτητος εἰς ὅλα τὰ φυτὰ, συντελεῖ δὲ ἄνευ πόνων καὶ μόχθων πρὸς ἐπαύξεισιν τῆς εὐζωίας τοῦ κτηματίου.

Ἡ ἐγκατάλειψις τῆς ἀνατροφῆς τῶν μελισσῶν εἶνε ἐν τῶν μεγίστων σφαλμάτων ἀπὸ ὅσα διαπράττονται ἐν Γαλλίᾳ ὑπὸ τῶν καλλιεργητῶν· παραδείγματά τινα ἀρκοῦσι νὰ ἀποδείξωσι τοῦτο.

Ἐν Ἀμερικῇ τριάνκοντα χρηματιστικαὶ ἐταιρεῖαι, ἔχουσαι ἐκάστη 5 — 6 ἑκατομμύρια φράγκων κεφάλαιον, δαπανῶσι τεραστίας ποσότητας πρὸς αὐξήσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κυψελῶν ἐπὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ ἐδάφους. Οὔτε ἐνοικιάζονται οὔτε πωλοῦνται ἐπὶ προθεσμίας γαῖαι ἄνευ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ἐγκαθιδρύσεως μελισσῶν.

Ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἡ Ἰταλία ἐξαποστέλλει ἀντὶ χιλιάδων φράγκων μελίσσας μητέρας (μάνες) ἐκ τῆς ποικιλίας τῆς καλουμένης κιτρίνης, ἥτις, ἀναντιρρήτως, εἶνε ἡ μᾶλλον γόνιμος καὶ ἡ μᾶλλον δραστηρία.

Ἐν Ἑλβετίᾳ, ἐν Οὐγγαρίᾳ, ἐν Σουηδίᾳ, ἐν Αὐστρίᾳ, ἐν Γερμανίᾳ, ἡ ἀνατροφή τῶν μελισσῶν ἐνθαρρύνεται διὰ τρόπου ὅλως ἰδιαιτέρου. Ἐν Ἀλσατίᾳ καὶ Λωραίνῃ, ὁ διοικητῆς παρέχει πλουσίαν ἐπιχορήγησιν εἰς δύο μελισσοκομικὰ δημοσιεύματα ἰδρυθέντα μετὰ τὴν προσάρτησιν· ὑπάρχει ἐκεῖ μελισσοκομικὴ ἐταιρεία περιλαμβάνουσα πλειότερους τῶν 6,000 ἐταίρων· κατ' ἔτος δὲ γίνονται σύνοδοι, ἐορταὶ ἀφορῶσαι τὰς μελίσσας — κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος θά τελεσθῇ ἐν Στρασβούργῳ μεγάλη τοπικὴ μελισσοκομικὴ ἑκθεσις.

Ἐνθ' ἐν Γαλλίᾳ παραμελεῖται ἡ ἀνατροφή τῶν μελισσῶν, οἱ γείτονες ἡμῶν καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ συνάξουσιν ἐκ τοῦ μηδενὸς ἑκατομμύρια τόνους μέλιτος, καὶ χάρις εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῶν χρησίων τούτων ἐντόμων, ἔχουσιν ἐσοδείας θαυμασίας καὶ συναγωνίζονται εἰς τὰς ἀγοράς ἡμῶν.

Ποία λοιπὸν εἶνε ἡ ἀποστολὴ τῶν μελισσῶν, ποία ἡ ἐνέργεια αὐτῶν ἐπὶ τῶν φυτῶν;

Ἴδου αὐταὶ κατὰ τὰ ἀκριβέστατα ἐπιστημονικὰ διδόμενα.

Ἐὰν ἀφαιρέσωμεν ἐντελῶς τὰς μελίσσας ἀπὸ τίνος χώ-

ρας, τὰ φυτὰ, κατὰ κανόνα, δὲν θὰ δώσωσι μήτε ἄνθη μήτε καρπούς.

Τῶντι αἱ μέλισσαι ἀπαλλάττουσι τὰ ἄνθη ἀπὸ πλείστα μικρὰ ἔντομα, ἐπιφοβωτάτους ἐχθρούς· δὲν μᾶς στεροῦσι πάντοτε καρπῶν οἱ παγετοὶ καὶ αἱ βροχαί, ἀλλὰ πολλάκις τὰ μικρὰ ἔντομα, αἱ ἀνθοτόμαι, αἵτινες ἐν καταστάσει σκωλήκων προσβάλλουσι τὰ ἄνθη καὶ ἐμποδίζουσι τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν. Ἄμα τὰ ἄνθη ἀρχίσωσι νὰ ἀνοίγωσιν, αἱ μέλισσαι συλλέγουσαι τὴν γῦριν ἐκτοπιζοῦσι τὰ ὠὰ τῶν ἀνθονομῶν καὶ προφυλάττουσιν οὕτω τὸ ἄνθος ἀπὸ ἐντελοῦς καταρρεύσεως.

Ὁ σῖτος δὲν εἶνε ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τοιούτων ἐπιβλαβῶν ἐντόμων, ὅθεν ἐν Σαξωνίᾳ οἱ γεωργοὶ φέρουσι διὰ τῶν ἀγρῶν τὰς κυψέλας τῶν — διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον — ἐπὶ ἀμαξίων.

Δυνάμεθα διὰ μυρίων παρατηρήσεων νὰ ἀποδείξωμεν περιφανῶς, ὅτι αἱ μέλισσαι εἶνε ἀπαραίτητοι εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας.

Ἐπομένως δεόν νὰ ἐγκαθιδρύωμεν πανταχοῦ κυψέλας· αἱ μέλισσαι, αἱ φιλόπονοι καὶ ἐνδιαφέρουσαι αὐταὶ ἐργάτιδες, μὴ ζητοῦσαι ἄλλην ἀμοιβὴν εἰμὴ κατοικίαν, θὰ μᾶς δίδωσι μέλι ὡς ὑπεραρκῆ ἀμοιβὴν τῶν κόπων ἡμῶν.

Χιλιάδες παιδίων αὐξάνουσι χωρὶς ποτὲ νὰ φάγωσι μέλι· ἐξ ἐναντίας τρώγουσι παντοῖα σακχαρωτὰ ἅτινα φθείρουσι τοὺς ὀδόντας καὶ καταστρέφουσι τὸν στόμαχον· ἄπειροι ἀσθένειαι, ὡς ὁ βήξ, αἱ χλωρώσεις, αἱ πνευμονικαὶ παθήσεις, θὰ ᾔσαν ὀλιγώτερον συνεχεῖς ἔάν τὸ μέλι ᾔτο ἐν πλειοτέρῳ χρήσει.

Οἱ γονεῖς ἅς λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὴν συμβουλὴν ταύτην καὶ ἅς δίδωσιν ὀλιγώτερα σακχαρωτὰ εἰς τὰ τέκνα τῶν, παρέχοντες αὐτοῖς μελίπηκτα τοσοῦτον θερμῶς συνιστώμενα ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ὡς ἄριστα διὰ τὴν υἰεῖαν.

(Ἐκ τῆς France Agricole)

ΝΟΜΟΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΚΤΗΜΟΝΩΝ ΓΕΩΡΓΩΝ (*)

Ἀριθ. Πρωτ. 43800.

Ἀριθ. ἐγκ. 73.

Τμήμα Ζ'.

Περίληψις

Περὶ ἐγγυήσεως τοῦ δημοσίου εἰς ἐνυπόθηκα δάνεια γεωργοκτηματιῶν.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Πρὸς τοὺς Νομάρχας, Εἰρηνοδίκας, Οἰκονομικοὺς ἐφόρους καὶ ταμίαι τοῦ Κράτους.

Κοινοποιῶν ὑμῖν κάτωθι τὸν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 126 φύλλου τῆς «Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως» δημοσιευθέντα νόμον ΛΩΝΒ' μετὰ τῆς εἰς τὴν Βουλὴν εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως παραγγέλλω ὅπως, ἐφ' ὅσον παρουσιάζονται εἰς τὰς προνομιοῦχους τραπέζας αἰτήσεις γεωργοκτηματιῶν πρὸς συνομολόγησιν ἐνυποθήκων δανείων ἀποφασίζητε διὰ πρωτοκόλλου συντασσομένου ἐν τῇ ἑδρᾷ τοῦ ταμείου ὑπὸ τοῦ Νομάρχου ἢ ἐλλείψει τοιούτου ὑπὸ τοῦ εἰρηνοδίκου, τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου καὶ τοῦ ταμίου ἐὰν δύναται νὰ προσενεχθῇ ἡ ἐγγύησις τοῦ δημοσίου διὰ τὰ ζητούμενα ἐνυπόθηκα δάνεια γεωργοκτηματιῶν πρὸς ἀπότισιν ὀφειλῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ νόμου.

Ἐν ἐτέρῳ πρωτοκόλλῳ ὑποβληθησομένῳ μοι ὅσον ἔνεστι τάχιον, θέλετε ὀρίσει τοὺς ὑπαλλήλους οὓς θέλετε κρίνει καταλλήλους νὰ μὲ ἀντιπροσωπεύσωσι κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν κτημάτων, τὴν κατάρτισιν τῶν δανείων ἢ τὴν κατανομήν τοῦ κτήματος καὶ διαίρεσιν τῆς ὀφειλῆς κατὰ τὰ ἄρθρα 3, 5 καὶ 8 τοῦ αὐτοῦ νόμου.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 16 Ἰουλίου 1890

Ὁ Ὑπουργὸς
Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

(*) Ἴδε «Ἑλληνικὴν Γεωργίαν» ἐναστ. ἔτους σελ. 256.

Πρὸς τὴν Βουλὴν,

Ἀναμφισβήτητον τυγχάνει, ὅτι ἡ παρ' ἡμῖν γεωργικὴ τάξις διατελεῖ ἐν οὐχὶ εὐαρέστῳ καταστάσει ἕνεκα πολλῶν λόγων, ἰδίᾳ δὲ διότι μετὰ δυσκολίας καὶ μετὰ μεγάλων τόκων δυσαναλόγων πρὸς τὴν παραγωγὴν εὐρίσκει τὰ ἀναγκαιοῦντα αὐτῇ κεφάλαια. Ὡς δ' ἐπανειλημμένως ἐλέχθη ἐν τῇ Βουλῇ ἡ σύστασις γεωργικῆς καὶ κτηματικῆς τραπέζης ἐπιβάλλεται ἡμῖν πρὸς βελτίωσιν καὶ προαγωγὴν τῆς παρ' ἡμῖν γεωργικῆς παραγωγῆς, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν πρωτίστην πηγὴν τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν πλούτου. Τὴν σύστασιν τῆς τοιαύτης τραπέζης ἐξ ὑπαρχῆς κατέστησεν ἡ κυβερνήτης προϋργιαίτατον αὐτῆς μέλημα. Ἡ ἐπιτευχθεῖσα ἀνόρθωσις τῆς δημοσίας ἡμῶν πίστεως καὶ ἡ ἐκ ταύτης προελθοῦσα σπουδαιοτάτη ἐλάττωσις τοῦ πληρωνομένου τόκου εἰς τὰ συνομολογούμενα ὑπὸ τοῦ κράτους δάνεια παρεσκεύασεν ἐπαρκῶς τὸ οἰκονομικὸν ἔδαφος, ἐφ' οὗ στηριχθήσεται ἡ σύστασις τοιαύτης τραπέζης. Ὑπολείπεται ὁμως σπουδαιοτάτη δυσκολία, ἀναγομένη εἰς τὴν ἔλλειψιν κτηματικοῦ χάρτου, ἢ μᾶλλον εἰς τὴν ἔλλειψιν ἀναμφισβητήτων τίτλων ἰδιοκτησίας, ὧν ἄνευ δὲν δύνανται νὰ προσενεχθῶσι τὰ κεφάλαια μετὰ τόκου μετρίου εἰς τὰς τάξεις τῶν γεωργῶν καὶ κτηματιῶν. Πρὸς ἄρσιν δὲ τῆς δυσκολίας ταύτης ἀσχολεῖται ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἡ κυβερνήτης, ὡς εἶνε γνωστὸν τῇ Βουλῇ ἐκ τῶν ὑπ' ὄψει αὐτῆς νομοσχεδίων.

Ἀνεξαρτήτως ὁμως τῆς ὀφειλομένης προνοίας πρὸς βελτίωσιν τῶν παρ' ἡμῖν γεωργικῶν τάξεων ἐν γένει, εὐλόγως ἐλκύει τὴν προσοχὴν τῆς κυβερνήσεως ἡ κατάστασις τῶν γεωργῶν ἐλαίνων, οἵτινες ὑπὸ τὴν ιδιότητά ἐπιμόρτων καλλιεργητῶν εἰσὶν ἐγκατεστημένοι εἰς χωρία ἀνήκοντα εἰς μεγάλους ἰδιοκτήτας. Τὸ ἀφορῶν εἰς τοὺς τοιαύτους γεωργοὺς ζήτημα ἀπέκτησε σπουδαιότητα, ἰδίως ἀφ' ἧς προσετέθησαν εἰς τὸ ἡμέτερον κράτος οἱ νομοὶ Λαρίσσης, Τρικάλων καὶ Ἀρτης.

Δὲν εἶνε τοῦ παρόντος ἡ ἐξέτασις τῶν πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο συνδεομένων οἰκονομικῶν καὶ τοπικῶν περιστάσεων, τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἡ κατάστασις τῶν οἰκονομικῶν τοῦ κράτους δὲν

ἐπιτρέπει τὴν ἀνάληψιν βλαπτῶν ὧν ἄνευ ἀποβοῦναι γανέφικτος ἡ εὐκαταία λύσις τοῦ προκειμένου ζητήματος. Ἀλλ' ἡ ἀδυναμία τοῦ κράτους πρὸς τὴν γενικωτέραν καὶ πλήρη τοῦ ζήτηματος λύσιν, δέον νὰ μὴ κωλύῃ τὴν ἐπιβαλλομένην τῇ πολιτείᾳ προνοίαν, ὅπως ἐκ τῶν ἐνόντων ἐλθῇ ἄρωγός εἰς τὰ ὑπὸ τὰς περιστάσεις ταύτας διατελοῦντα μέλη αὐτῆς.

Ὅ, τι διακρίνει καὶ συνιστᾷ τοὺς εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπαγομένους ἐκ τῶν ἡμετέρων γεωργῶν εἶνε τὸ αἶσθημα τῆς διὰ πάσης θυσίας μεταβολῆς τῶν ἐν αἷς εἰσὶν ἐγκατεστημένοι κτημάτων εἰς ἰδίας κτήσεις. Τὸ αἶσθημα τοῦτο κυρίως ἀνεπτύχθη ἀπὸ τῆς ἐνώσεως καὶ ἐντεῦθεν, τὸ μὲν, διότι τὰ πλεῖστα τῶν μεγάλων κτημάτων περιῆλθον εἰς εὐπόρους συμπολίτας ἢ ὁμογενεῖς ἡμῶν, οἵτινες εὐχερέστερον συνεννοοῦνται μετὰ τῶν καλλιεργητῶν τῶν ἐπιθυμούντων ν' ἀγοράσωσι τὰ κτήματα, τὸ δὲ, διότι παρεσχέθησαν εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τῆς ἀρτισυστάτου τραπέζης τῆς Ἡπειροθεσσαλίας εὐκολίαι χρηματικαί, ὧν πρότερον ἑστεροῦντο. Τούτου ἕνεκεν πολλῶν χωρίων οἱ κἄντρικοι ἐξηγόρασαν αὐτὰ ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς διὰ χρεωλυτικῶν δόσεων πληρωμῆς τοῦ συμφωνηθέντος τιμήματος. Τὸ σύστημα τοῦτο ὡδήγει εἰς τὴν λύσιν τοῦ ἀγροτικοῦ ζητήματος καὶ δικαιούται εἰς πᾶσαν ἐκ μέρους τῆς πολιτείας ἐνίσχυσιν. Ἀλλὰ, κατὰ τὸ πλεῖστον δὲν ἐπήνεγκε τοὺς προσδοκωμένους ὑπὲρ τῶν γεωργῶν καρποὺς ἕνεκα τῶν δύο ἐπομένων λόγων. Οἱ μεταβιβάσαντες τὰ κτήματά των εἰς τοὺς χωρικοὺς ἀπῆλθον παρ' αὐτῶν ἀλληλεγγύην διὰ τὸ ὅλον τίμημα τοῦ κτήματος· ἐκ τῆς ἀλληλεγγύης δὲ ταύτης πολλὰ προέκυψαν τὰ ἄτοπα, διότι μετὰ τῶν κατοίκων ἐνὸς χωρίου εὐρέθησαν τινες μὴ ἔχοντες τὴν συνείδησιν τῶν ἀνειλημμένων ὑπ' αὐτῶν ὑποχρεώσεων, οὗ ἕνεκεν ἐζητήθησαν παρὰ τῶν πιστωτῶν πρῶτην ἰδιοκτητῶν οἱ ἕτεροι συνοφειλέται χωρικοὶ πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἐπιβάλλοντος τοῖς καθυστερήσαντι. — Ὡς ἐκ τούτου ἐπαύσαν πληρώνοντες καὶ οἱ συνείδησιν τῶν ἑαυτῶν ὑποχρεώσεων ἔχοντες ἀγορασταὶ χωρικοὶ, ἐπῆλθε δὲ κατ' ἀκολουθίαν ἡ ἐπίκειται ἡ ἀκύρωσις τῶν συμβάσεων τῆς ἀγοραπωλησίας ἐπὶ ἀνεπανορθώτῳ βλάβῃ

τῶν ἀγοραστῶν χωρικῶν, οἵτινες θέλουσιν ἀπολέσει καὶ ὁ,τι μέχρι τοῦδε ἐπλήρωσαν. Πλὴν τούτου ὁ τόκος, εἰς ὃν ὑπεβλήθησαν ἀπέναντι τῶν ἰδιοκτητῶν οἱ χωρικοί, ὑπερβαίνειν τὰ 8 0/0, εἶνε ὁμολογουμένως ἀνώτερος τοῦ ἐπιτρεπομένου πρὸς τὴν σύγχρονον συντήρησιν τοῦ καλλιεργοῦντος γεωργοῦ.

Ἐν τῷ Νομῷ ἰδίως Ἀρτης ἐγένοντο ἀγοραὶ μεγάλων κτημάτων ὑπὸ τῶν καλλιεργητῶν κατ'οἰκων τῶν αὐτῶν χωρίων εἰς μείζονας διαστάσεις. Ἐνταῦθα παρετηρήθησαν τ' ἀποτελέσματα τῆς ἀλληλεγγύης, εἰς ἣν ὑπεβλήθησαν πάντες οἱ κάτοικοι τοῦ αὐτοῦ χωρίου. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῆς ἐπιχειμένης ἐξώσεως αὐτῶν ἐξ ὧν ἠγόρασαν κτημάτων, κάτοικοι χωρίων αἰνῶν ἀπηυθύνθησαν εἰς τὴν προνομιστὴν Τράπεζαν Ἡπειροθεσσαλίας καὶ ἠτήσαντο τὴν παροχὴν ἐνυποθήκων δανείων. Ἀλλ' εἰς τοῦτο προέκυψε δυσκολία ἀνυπέρβλητος ἐκ τοῦ καταστατικοῦ τῆς Τραπεζῆς ταύτης, καταστατικοῦ ὅπερ περιβλημένον τὸ κύριον Νόμον. δὲν δύναται νὰ μεταβληθῇ ἡ δὲ ἀποφάσεως τῶν μετόχων ἐγκρινομένης διὰ Β. Διατάγματος. Κατὰ τὸ καταστατικὸν τῆς τραπέζης ταύτης, ὁμοίον πρὸς τὸ τῆς Ἑθνικῆς, δὲν ἐπιτρέπεται ἡ χορηγία ἐνυποθήκων δανείων εἰς ποσότητα ὑπερβαίνουσαν τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας τοῦ κτήματος. Καὶ ὡς πρὸς τινὰς μὲν τῶν χωρικῶν, οἵτινες εἶχον ὑπεβληθῇ εἰς μείζονας πρὸς τοὺς πρῶην ἰδιοκτητὰς καταβολὰς, ἐγένετο οἰκονομία· τίς ὑπὸ τῶν ἰθυνόντων τὰ τῆς Τραπεζῆς διὰ τῆς προσαγωγῆς γραμματίων ἐπὶ ἐννεαμῆνι προθεσμίᾳ κατὰ τύπον γεωργοκτηματιῶν χορηγήσεων, ἐξασφαλιζομένων προσθέτως διὰ τῆς ὑποθήκης τοῦ κτήματος. Ἀλλ' ἡ οἰκονομία αὕτη οὔτε ἐπαρκὴς εἶνε πρὸς οὓς ἐγένετο, ὥς ἐκ τῆς ἀνάγκης, ὅφ' ἣς οὗτοι διατελοῦσι πρὸς ἀνανέωσιν τῶν γραμματίων τῶν, οὔτε ἠδύνατο νὰ ἐπεκταθῇ ὑπὲρ ὅλων τῶν εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην εὐρισκομένων γεωργῶν καὶ μάλιστα ὑπὲρ ἐκείνων, οἵτινες ὡς ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων τῆς ἀλληλεγγύης εἰς ἐλαχίστας ἐν τῷ παρελθόντι προῆλθον καταβολὰς πρὸς τοὺς πρῶην ἰδιοκτητὰς.

Μετὰ ἐπισταμένην μελέτην ἡ Κυβέρνησις ἐμόρφωσε τὴν πε-

ποιήσιν, ὅτι ἄνευ σπουδαίων κινδύνων δύναται τὸ κράτος νὰ προσφέρῃ τὴν ἑαυτοῦ ἐγγυήσιν εἰς τὴν Τράπεζαν διὰ τὸ ἥμισυ τῶν δανείων, ἥτοι τὸ ὑπερβάλλον τοῦ ἐπιτρεπομένου ὑπὸ τοῦ καταστατικοῦ αὐτῆς ποσοῦ, διὰ τῆς ἐγγυήσεώς του δὲ ταύτης δύναται νὰ σώσῃ τοὺς εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην εὐρισκομένους γεωργοὺς ἀπὸ τῆς ἐπαπειλούσης αὐτοὺς ἐξώσεως καὶ ἀπωλείας τῶν μέχρι τοῦδε καταβληθέντων ὑπ' αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ τιμήματος τῶν χωρίων. Ἀλλ' ἡ ἐγγυήσις τοῦ κράτους δὲν διευκολύνει μόνον τὴν χορηγίαν τῶν ἐνυποθήκων δανείων, ἀλλ' ἐπάγεται καὶ τὴν τοῦ τόκου ἐλάττωσιν, ἥτις συμβάλλει σπουδαίως εἰς τὴν ἀνακούφισιν τῶν τοιούτων ὀφειλετῶν, ἢ μᾶλλον εἰς τὴν συντήρησιν αὐτῶν, ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκοῦσιν αἱ χρεωλυτικαὶ δόσεις.

Προτὸν τῆς μελέτης καὶ τῆς πεποιθήσεως ταύτης εἶνε τὸ ὑποβαλλόμενον εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον περὶ ἐγγυήσεως τοῦ κράτους εἰς ἐνυπόθηκα δάνεια γεωργοκτηματιῶν. Οἱ λόγοι οἱ ὑπαγορεύσαντες ἕκαστον τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου ἀποβαίνουνσιν εὐνόητοι ἐξ ὧν ἀνωτέρω ἐξεθήκαμεν. Συνιστῶντες δὲ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ κατεπείγον τῆς ἐπιψηφίσεως αὐτοῦ ἔχομεν δι' ἐλπίδος, ὅτι τὸ λαμβανόμενον μέτρον ἀποβήσεται εὐεργετικώτατον εἰς τὴν μᾶλλον πᾶσχουσιν μερίδα τῶν παρ' ἡμῖν γεωργικῶν τάξεων.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 11 Μαΐου 1890.

Οἱ Ὑπουργοί

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν
Χ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

Ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν
Σ. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Περὶ ἐγγυήσεως τοῦ Κράτους εἰς ἐνυπόθηκα δάνεια
γεωργοκτηματιῶν.

ΝΟΜΟΣ ΔΩΝ Β'

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α'

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν
καὶ διατάσσομεν.

"Αρθρ. 1. Ἐπιτρέπεται εἰς τὰς ἐν Ἑλλάδι προνομιούχους τραπέζας ἡ χορηγία ἐνυποθήκων χρεωλυτικῶν δανείων εἰς ποσότητα ἀνερχομένην μέχρις ὀλοκλήρου τῆς ἀξίας τῶν εἰς πρώτην ὑποθήκην λαμβανομένων κτημάτων, ὅταν τὰ δάνεια ἀφορῶσιν εἰς ἀπότισιν ὀφειλῆς ἐκτιμῆματος γαιῶν, φυτειῶν, οἰκοκῶδωρων, βοσκημάτων, δασῶν καὶ λοιπῶν ἐξαρτημάτων ὀλοκλήρου χωρίου ἡγορασμένου ὑπὸ τῶν δανειζομένων γεωργοκτηματιῶν.

"Αρθρ. 2. Ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ προσφέρῃ εἰς τὰς Τραπεζὰς τὴν ἐγγύησιν τοῦ κράτους διὰ ποσὸν μὴ ὑπερβαίνον τὸ ἥμισυ τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον δανείων, ὅταν, πλὴν τῶν ἐγγυήσεων καὶ διατυπώσεων τῶν παραδεδεγμένων ὑπὸ τῶν τραπέζων ἐν ταῖς χορηγήσεσιν ἐνυποθήκων δανείων, τηρῶνται καὶ αἱ τῶν ἐπομένων ἄρθρων διατάξεις.

"Αρθρ. 3. Εἰς τὰς ἐκτιμήσεις τῶν προσφερομένων εἰς ὑποθήκην κτημάτων λαμβάνει μέρος καὶ εἰς δημόσιος ὑπάλληλος ὀριζόμενος ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς ὀρισμένων δύο ἐκτιμητῶν ἀποφαίνεται ὀριστικῶς διαιτητῆς, ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου προέδρου τῶν πρωτοδικῶν αἰτήσῃ τοῦ Ὑπουργείου, τῆς τραπέζης ἢ τῶν αἰτούντων τὸ δάνειον. Ἡ ἐκτίμησις τοῦ διαιτητοῦ δὲν δύναται νὰ ᾔνῃ οὔτε ἐλάσσων τῆς κατωτέρας, οὔτε μείζων τῆς ἀνωτέρας τῶν γενομένων ἐκτιμήσεων.

Οἱ τῆς Τραπεζῆς ἐκτιμηταὶ καὶ ὁ διαιτητῆς ὀρκίζονται ἐφ' ἀπαξ ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου εἰρηνοδικοῦ, ὅτι θέλουσιν ἐκπληρῶσαι πιστῶς καὶ εὐσυνειδήτως τὴν ἀνατεθείσαν αὐτοῖς ἐντολήν.

Διὰ τῶν ἐνεργουμένων ἐκτιμήσεων ὀρίζεται ἡ τοῦ προσενεχτέου εἰς ὑποθήκην κτήματος ἢ χωρίου ἀξία, ἥτις δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ δεκαεξαπλάσιον τῆς ἐτήσιας καθαρᾶς προσόδου.

"Αρθρ. 4. Ὁ τόκος τῶν τοιούτων ἡγγυημένων ὑπὸ τοῦ κράτους ἐνυποθήκων δανείων δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ 6 τοῖς 100, τὸ δὲ χρεωλύσιον δὲν δύναται νὰ ᾔνῃ ἐλάσσον τοῦ 1 ο)ο.

Ὁ τε τόκος καὶ τὸ χρεωλύσιον πληρώνονται ἀπαξ τοῦ ἔτους εἰς ἡμέραν, ὀριζομένην ἐκ συνεννοήσεως τῆς Τραπεζῆς μετὰ τῶν δανειζομένων, ὅτε δύναται νὰ πληρωθῇ καὶ τὸ ὅλον ἢ μέρος τοῦ κεφαλαίου καὶ πρὸ τῆς ὀρισθείσης διυρίας. Ὁ τόκος, μὴ πληρωνόμενος κατὰ τὴν ὀρισθείσαν ἡμέραν, συγκεφαλαιοῦται.

"Αρθρον 5. Εἰς τὰς περὶ χορηγίας τῶν τοιούτων δανείων συμβάσεις ὑπογράφει καὶ εἰς ἀντιπρόσωπος τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἡ διὰ τῶν συμβάσεων τούτων ὀριζομένη ἐνιαυσία χρεωλυτικὴ δόσις δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ διὰ τῆς ἐκτιμήσεως ὀρισθὲν ποσὸν τῆς καθαρᾶς τοῦ κτήματος προσόδου. Ἡ δὲ καθαρὰ πρὸσόδος ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ μέσου ὅρου τῶν εἰσοδημάτων ἐν γένει τοῦ κτήματος τῶν τελευταίων πέντε ἐτῶν μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ἀπασῶν τῶν δαπανῶν τῆς καλλιέργειας, τοῦ σπόρου καὶ οἰασδῆποτε ἄλλης ἀπαραιτήτου παραγωγικῆς δαπάνης.

"Αρθρ. 6. Μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ὀρισμένης πρὸς πληρωμὴν τοῦ τόκου καὶ τοῦ χρεωλυσίου ἡμέρας ἐξαναγκάζονται οἱ ὀφειλέται πρὸς πληρωμὴν αὐτῶν κατὰ τὰς περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων κρατούσας διατάξεις. Ἐπὶ τούτῳ καὶ διευθυντῆς τοῦ ἀρμοδίου καταστήματος τῆς Τραπεζῆς ἀποστέλλει εἰς τὸν ἀρμοδίον ἐπαρχιακὸν ταμίαν κατὰστασιν τῶν ὀφειλετῶν μετ' ἐπισήμου ἀντιγράφου τοῦ δανειστικοῦ συμβολαίου.

Καθ' ἣν ἂν περίπτωσιν οἱ ὀφειλέται χωρίων ἢ χωρίου τινὸς περιέστησαν εἰς ἀδυναμίαν πρὸς πληρωμὴν τῶν τόκων καὶ τοῦ χρεωλυσίου ἐνὸς ἔτους ἐνεκεν ἐκτάκτου ἀφορίας ἢ ἄλλου ἀπροόπτου γεγονότος, δύναται ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐκβίασις αὐτῶν ἐπὶ ἓν ἔτος κατὰ συνεννόησιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν μετὰ τῆς διευθύνσεως τῆς Τραπεζῆς.

"Αρθρ. 7. Ἐν περιπτώσει καθυστέρήσεως τῶν τόκων καὶ τοῦ χρεωλυσίου δύο ἐτῶν δύναται ἡ Τράπεζα νὰ προέλθῃ εἰς τὴν δι' ἀναγκαστικοῦ πλειστηριασμοῦ ἐκποίησιν τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος, καθ' ὅς διατάξεις ἐκτελοῦνται οἱ ὑπὸ τῆς Τρα-

πέζης ἐπισπευδόμενοι πλειστηριασμοί. Τὸ πρόγραμμα τοῦ πλειστηριασμοῦ κοινοποιεῖται καὶ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ εἰς τὸν ἐπαρχιακὸν ταμίαν, εἰς οὗ τὴν περιφέρειαν κεῖται τὸ κτῆμα.

Ἄν ἐκ τοῦ πλειστηριασμοῦ προκύψῃ ζημία ἐπὶ τοῦ ὑπερβαίνοντος τὸ ἥμισυ τῶν τῇ Τραπεζῇ ὀφειλομένων ἐκ κεφαλαίου καὶ τόκων, ἡ ζημία αὕτη ἐπιβαρύνει τὸ κράτος ὡς ἐκ τῆς ὁποίας παρέσχεν ἐγγυήσεως. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ κράτος ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τῇ Τραπεζῇ τὸ ποσὸν τῆς ζημίας ταύτης καὶ τοὺς τόκους, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὡς ἐκ τοῦ ἐνεργηθέντος πλειστηριασμοῦ ἔπαυσεν οὗτος καταλογιζόμενος εἰς βάρος τῶν γεωργοκτηματιῶν. Οἱ δὲ γεωργοκτηματῖαι, ὧν τὸ χρέος ἐπιβαρύνει τὸ κράτος, ἐγγράφονται εἰς τὰ δημόσια βιβλία ὡς ὀφειλέται τοῦ δημοσίου καὶ ὑποβάλλονται εἰς πάσας τὰς περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων διατάξεις.

Ἄρθρ. 8. Ἄν οἱ δανειζόμενοι γεωργοκτηματῖαι προῆλθον ἤδη εἰς τὴν διανομὴν τοῦ κτήματος καὶ καθώρισαν τὸ ἐπιβαρῦνον ἕκαστον αὐτῶν ποσοστὸν τῆς ἐκ τοῦ τιμήματος ὀφειλῆς, τὸ χορηγούμενον ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς δάνειον καταλογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπὸ τῶν ὀφειλετῶν συμπεφωνημένης διὰ συμβουλίου κατανομῆς. Ἡ τοιαύτη κατανομὴ ἐπιτρέπεται καὶ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος νόμου, ἀλλ' ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ προσαπαιτεῖται ἢ εἰς τὸ ἐφ' ἀπλοῦ χάρτου συντασσόμενον συμβόλαιον τῆς διανομῆς σύμπραξις τῆς τε δανεισούσης τραπεζῆς καὶ ἐνὸς δημοσίου ὑπαλλήλου, ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὅταν τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα ἢ χωρίον ᾔνε διηρημένον διὰ συμβολαίου εἰς ὠρισμένα τεμάχια μετὰ ὠρισμένου δι' ἕκαστον αὐτῶν ἰδιοκτῆτοῦ καὶ μετὰ ὠρισμένου δι' ἕκαστον ἰδιοκτήτην ποσοστοῦ ὀφειλῆς, ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀναγκαστικὴ ἐκποίησης περιορίζεται εἰς τὰ ἐνυπόθηκα τεμάχια τ' ἀνήκοντα εἰς τοὺς καθυστερήσαντας ὀφειλέτας.

Ἄρθρ. 9. Διὰ Β. διατάγματων, ἐκδιδομένων τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὀρίζονται καὶ ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρ-

θρῷ 1 τοῦ παρόντος νόμου κτήματα ἢ χωρία, ὑπὲρ ὧν δύναται νὰ προσενεχθῇ ἡ ἐγγύησις τοῦ κράτους, καὶ τὰ περὶ ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος νόμου.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς «Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως» καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ῥατοίῳ, τὴν 30 Μαΐου 1890.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Οἱ Ὑπουργοὶ

Ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν

Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν

Χ. ΤΡΙΚΟΥΝΗΣ

Σ. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλῃ τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ α' Ἰουνίου 1890.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργός

Δ. Σ. ΒΟΥΛΗΩΤΗΣ

ΠΕΡΙ ΧΗΜΙΚΩΝ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

Β'.

Ἐν προηγούμενῳ ἄρθρῳ εἶδομεν ὅτι ἡ μονομερὴς χρῆσις τῶν χημικῶν λιπασμάτων ἀποβαίνει ἐπιβλαβὴς, ἐπιφέρουσα ἐπὶ τέλους τὴν τελείαν στέρωσιν τοῦ ἐδάφους, καὶ ὅτι αἱ κοπρίαι περιέχουσιν ἐν καταλλήλῳ ἀναλογίᾳ ἅπαντα τὰ ἀναγκαῖα πρὸς διατροφήν τῶν φυτῶν στοιχεῖα. Ἐπομένως ἐφ' ὅσον ἐν πινι χώρῃ ὑπάρχουσιν ἐπαρκῆ ὀργανικὰ λιπάσματα ἢ χρῆσις τῶν χημικῶν, ἔστω καὶ ὡς συμπληρωματικῶν, ἀποβαίνει περιττὴ, πολλάκις δὲ καὶ ἐπιβλαβὴς, ἀφ' οὗ, σὺν τοῖς ἄλλοις, ὡς κατωτέρω θὰ ἐξετάσωμεν λεπτομερῶς, ταῦτα νοθεύονται εὐχερῶς καὶ εἶνε δυσχρηστότερα καὶ δαπανηρότερα τῶν ὀργανικῶν.

Ὅπως ἐκτιμήσῃ τις ἐν τινι χώρῃ τὴν ἐπάρκειαν ἢ τὴν ἐλλείψιν ὀργανικῶν λιπασμάτων καὶ τὴν χρησιμότητα ἢ μὴ τῶν

χημαίων δέον να ἔχη πρὸ ὀφθαλμῶν τοὺς ὅρους τοὺς διέποντας τὴν γεωργίαν τῆς χώρας ταύτης, οἱ κυριώτεροι δὲ τῶν ὁρῶν τούτων εἶνε τὸ κλίμα, τὸ ἔδαφος, ἡ πυκνότης τοῦ πληθυσμοῦ, τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας, κτλ.

Προϊόντος τινὸς ἡ παραγωγή οὐσα ἐπικερδὴς ἐν τινι χώρῃ δύναται ν' ἀποβῇ ἐπιζήμιος ἐν ἑτέρᾳ ἐνῷ τῆς ἐπιδράσεως ἐνὸς οἰουδήποτε τῶν ὁρῶν τούτων: οἰουδήποτε αὐτῶν δύναται νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ἢ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐπικερδοῦς χρήσεως τῶν παντοίων γεωργικῶν ἐργαλείων, μηχανῶν ἢ οὐσιῶν.

Τὰ ἐν τοῖς δυοῖν προηγουμένοις παραγράφοις ἀναφερόμενα εἶνε νόμοι γεωργικοὶ ἀπαράβατοι, καὶ ἐν τούτοις πολλάκις παραβλεπόμενοι καὶ περιφρονούμενοι, ἂν μὴ ἀγνοούμενοι, ὑπὸ τῶν ζηλωτῶν τῶν συστηματικῶν κατασκευαστῶν, περὶ ὧν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀνέφεραμεν. Ζηλωταὶ δὲ τούτων εἶνε κατὰ κανόνα πάντες οἱ νέοι ἐπιστήμονες.

Εὐτυχεῖς οἱ ταχέως διακρίνοντες καὶ ἀκολουθοῦντες τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, τὴν ὁδὸν ἣν διδάσκει ἡ πείρα, τὴν ὁδὸν ἣν ἐπιβάλλουσιν οἱ ὅροι οἱ ὑφύοντες τὴν γεωργίαν ἐν ἑκάστη χώρᾳ. Δυστυχῶς ὁμοῦς οἱ εὐτυχεῖς οὗτοι θνητοὶ εἶνε σπάνιοι, διότι σπάνιοι εἶνε εἰς πᾶσαν χώραν, καὶ ἰδίως παρ' ἡμῖν, οἱ μετριοφρόνες, οἱ στερούμενοι τῆς νεανικῆς οἱήσεως, οἱ εὐτυχήσαντες νὰ προικισθῶσιν ὑπὸ τῆς φύσεως μετὰ ἐπαρκεῖς κρίσεως.

Οἱ εὐτυχεῖς οὗτοι καὶ ἂν δὲν διδῶσιν εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς τοῦ σταδίου αὐτῶν τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, ταχέως ἀνευρίσκουσι καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτήν.

Ἐγνωρίσαμεν γεωπόνον ὅστις δαπάναις τοῦ φιλογενεστάτου Χρηστάκη Ζωγράφου ἀποπερατώσας πρὸ 1874 τὰς σπουδὰς του εἰς τὸ ἄριστον βιομηχανικὸν ἐκπαιδευτικὸν καθίδρυμα τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν εἶχε καταπληρωμένην τὴν κεφαλὴν του μετὰ διδῶνται τῆς ἀνοργάνου θεωρίας τῆς θρέψεως τῶν φυτῶν, ἔτι τινα κατ' ἐκείνην κυρίως τὴν ἐποχὴν ἤκμαζον. Οὗτος ἐπανακάμπων εἰς τὴν Ἑλλάδα διήλθεν ἐκ Rothamsted τῆς Ἀγγλίας ἐνθα ἐξετελοῦντο ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου καὶ περιώνυμα

πειράματα πῶν προαγαγόντων ἐν Ἀγγλίᾳ τὴν ἀνοργάνου θεωρίαν τῆς θρέψεως τῶν φυτῶν κυρίων Laws καὶ Gilbert.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἐπίσκεψις αὕτη συνετέλεσεν εἰς τὸ ν' αὐξήσῃ ἔτι μᾶλλον τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνοργάνου θεωρίας ζῆλον τοῦ νεαροῦ γεωπόνου ὅστις, προκειμένου ν' ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ κτημάτων τοῦ εὐεργετήσαντος αὐτὸν κ. Ζωγράφου, μετὰ κρυφίας χαρᾶς διανοεῖτο ὅτι χάρις εἰς τὴν θεωρίαν ταύτην ταχέως θ' ἀπεδεικνύοντο ἀνεπαρκεῖς ὅπως περιλάβωσι τὰς πλουσίας συγκομιδὰς αἱ ἀποθῆκαι τῶν κτημάτων τοῦ εὐεργέτου του.

Τὴν κρυφίαν τοιαύτην χαρὰν δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποκρύψῃ ὁ νεοτὴς γεωπόνος ἀπὸ τὸν κ. Ζωγράφον, ὃν ἐπεσκέφθη εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὶν ἢ μεταβῇ καὶ ἐγκατασταθῇ ὡς διευθυντὴς τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ κτημάτων αὐτοῦ. Δὲν ἀμφιβάλλομεν δὲ ὅτι ὁ πεπειραμένος καὶ φιλογενὴς ἡπειρώτης κ. Ζωγράφος ἐνδομύχως θὰ ἐγέλασεν ἀκούσας τὰς προσδοκίας τοῦ νεαροῦ γεωπόνου ὡς ἐγέλασεν ὅτε πρὸ ἐξαετίας ἕτερος νεαρὸς γεωπόνος, ὁ Γάλλος κ. GOS (ὁ) σὺν τοῖς ἄλλοις παραβόλοις διὰ τὴν ἡμετέραν γεωργίαν, ἐπρότεινεν αὐτῷ νὰ δαπανήσῃ μὲγάλαν ποσὴν καὶ ν' ἀποστερηθῇ ἐπὶ παραίτησιν τῶν ἀσφαλεστέρων καὶ συμφωριωτέρων ἐκ βοσκῶν σπουδαίων εἰσοδημάτων ἐνὸς τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ κτημάτων, τοῦ ἀναδασώμων, αὐτὸ ἐν μέρει (*).

Εὐτυχῶς ὁ ὑπὲρ τῆς ἀνοργάνου θεωρίας ζῆλος καὶ ἡ εἰς ταύτην πίστις τοῦ νεαροῦ γεωπόνου ταχέως ἐκλονίσθη καὶ κατέπαυσε διὰ τοῦ ἐξῆς δὲ λίαν διδακτικοῦ τρόπου.

Εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς εἰς Θεσσαλίαν μεταβά-

(*) Ο. κ. GOS πρὸ ἐξαετίας ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ κυρίου Ζωγράφου εἰς Θεσσαλίαν ὅπως μελετήσῃ τὴν κατὰ τὰς τῶν κτημάτων αὐτοῦ καὶ ὑποβάλλῃ αὐτῷ ἐκθέσιν περὶ τῶν βελτιώσεων αἵτινες εἶνε δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῶσιν.

(**) J' ai fait souffrir le propriétaire du vaste domaine de Néochori (et ce n'était pas mon but je vous le jure) en lui proposant la reboisement partiel des montagnes dénudées et en lui assurant, si l'opération était bien conduite (présomptions et si en ce cas) que le placement était bien conduit (présomptions et si en ce cas) un placement avantageux, un intérêt de 8 à 9 pour 100 au bout de 50 ou 60 ans (GOS. L'agriculture en Thessalie, sez. 62).

σεώς του επέσθη ἐκ τῶν πραγμάτων ὅτι ἡ χώρα αὕτη δὲν ἦτο εἰσέτι εἰς θέσιν ὅπως χρησιμοποίησθαι τὰ διδάγματα οὐχὶ τῆς ἀνοργάνου, ἀλλ' οὔτε αὐτῆς τῆς ὀργανικῆς θεωρίας τῆς θρέψεως τῶν φυτῶν.

Κατὰ τὴν ἀπὸ Βώλου εἰς Νάρκον δωδεκάωρον πορείαν του μετ' ἀπορίας παρετήρησεν ὅτι ἅπαντα τὰ χωρία ὅθεν διήρχετο ἦσαν κυριολεκτικῶς περιφρουρημένα ὑπὸ παρμεγέθων λόφων ἐκ κοπρίας. Ἵνα εἰσέλθῃ τις εἰς τὰ πλεῖστα τῶν χωρίων τούτων παρίστατο ἡ ἀνάγκη ν' ἀνέλθῃ καὶ κατέλθῃ κοπρόλοφον, ἀνάσκαλευόμενον διαρκῶς ὑπὸ τῶν χοίρων καὶ τῶν ὀρνίθων τοῦ χωρίου. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπέθεσεν ὅτι οἱ γεωργοὶ χάριν εὐκολίας συνεκέντρουν ἔξωθεν τοῦ χωρίου τῶν τὰς κοπρίας τῶν κτηνῶν τῶν ἵνα ἐν κεντρῷ τῷ δέοντι μεταφέρωσιν αὐτὰς εἰς τοὺς ἀγρούς των, ταχέως ὁμῶς ἐνόησεν ἐκ τῶν ἐξηγήσεων ἃς ἔλαβε παρὰ τῶν συνοδῶν του, ἀνθρώπων ἀπλῶν μὲν πλὴν πεπειραμένων, ὅτι ἡ κοπρία ἐν Θεσσαλίᾳ εἶνε ἀχρήστος, ὅχι διότι ἀγνοεῖται ὑπὸ τῶν καλλιεργητῶν ἡ γονιμοποιὸς δύναμις της, ἀλλὰ διότι δὲν συμφέρει ἡ χρῆσις αὐτῆς. Ὁ γεωργὸς τῆς Θεσσαλίας κατὰ κανόνα διαθέτει τριπλασίαν καὶ τετραπλασίαν γῆν ἐκείνης ἣν καὶ διὰ τελειοτάτων ἐτι ἐργαλείων θὰ ἠδύνατο νὰ καλλιεργήσῃ, ἐντεῦθεν ἡ ἐπικράτησις τῆς ἀγροναπαύσεως, ἥτις καθιστᾷ τὴν χρῆσιν τῶν λιπασμάτων περιττήν, ἀσύμφορον.

Ἡ ἀγροναπαύσις δίδει νέας δυνάμεις (δι' ὃ λέγεται καὶ νεατὴ) εἰς τὸν ἀγρόν διὰ τῶν ἐπανειλημμένων ὀργωμάτων, διὰ τῶν βλάπτανόντων ἀγρίων χόρτων, διὰ τῶν βροχῶν, διὰ τῆς χιόνος, διὰ τῆς βροχῆς, ὁ ἀναπαυόμενος, ὁ ἐξαποστάνων ὡς λέγουσιν οἱ ἡμέτεροι καλλιεργηταί, ἀγρὸς ἀποκτᾷ πολλὰς πλείονας θρεπτικὰς οὐσίας ἐκείνων αἰτίνες τῷ ἀφαιρέθῃσαν διὰ τῆς ἀποκομίσσεως τῆς συγκομιδῆς.

Τὸ ἔδαφος τοῦτο ἀναδεδεόμενον διὰ τοῦ ἀρότρου πλουτίζεται ποικιλοτρόπως ὑπὸ τῆς ἀτμοσφαιρῆς τὰ ἐπ' αὐτοῦ φύομένα ἄγρια χόρτα διὰ τῶν ριζῶν καὶ τῶν φύλλων αὐτῶν συγκέντρουσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ θρεπτικὰς οὐσίας τὰ βό-

σκοντα ἐπ' αὐτοῦ ζῶα ἐναποθέτουσι τὴν κόπρον καὶ τὰ οὔρα αὐτῶν, αἱ δὲ βροχαὶ καὶ ἡ χιὼν καταβάλλουσι καὶ αὐταὶ τὸν ὀβολόν των πρὸς πλουτισμὸν τοῦ ἐν λόγῳ ἐδάφους. Ὡστε εἶνε ἀναντίρρητον ὅτι εἰς τὸν διαθέτοντα καὶ διπλασίαν ἀκόμη γῆν ἐκείνης ἣν δύναται νὰ καλλιεργήσῃ συμφέρει μᾶλλον ἡ ἀγροναπαύσις τῆς ἔστω καὶ διὰ μόνης τῆς κοπρίας τῶν ἰδίων αὐτοῦ κτηνῶν λιπάνσεως καὶ ἀνάου καλλιεργείας ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀγροῦ. Τοῦτο ἔγινε, γίνεται καὶ θὰ γίνεταί εἰς πᾶσαν χώραν καὶ παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῶν συστηματοκατασκευαστῶν καὶ τῶν νεαρῶν αὐτῶν θιασωτῶν.

Ἀλλ' ἡ ἀγροναπαύσις δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ μόνον εἰς τὰς ἀσκεπεῖς γαίας, εἰς τοὺς ἀγρούς ἐνθα καλλιεργοῦνται ἐτήσιαι φυτά: αὕτη εἰς τὰς παρ' ἡμῖν λεγομένας φυτείας, εἰς τοὺς ἀμπελῶνας, τοὺς ἐλαιῶνας, τοὺς συκῶνας κτλ. εἶνε ἀνεφάρμοστος. Εἰς τὰς πεφυτευμένας λοιπὸν γαίας δέον ἐλάχιστον νὰ προσθέτωμεν λιπᾶσματα διὰ ν' ἀποδίδωμεν εἰς τὴν γῆν ὅτι διὰ τῶν κατ' ἔτος ἀποκομιζομένων εἰσοδειῶν ἀφαιρούμεν ἀπ' αὐτῆς.

(Ἔπεται συνέχεια)

Π. Γ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

ΠΕΡΙ ΑΓΟΝΩΝ ΩΩΝ

Ἡ ἀγονία τῶν ὠῶν ὀφείλεται εἰς ἄπειρα αἰτία μεταξὺ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ κατατάξωμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ἀνεπάρκειαν ἢ τὴν ὑπερπληθειάν των ἀλεκτρούων τοῦ ὀρνιθῶνος.

Ἀπαιτεῖται εἰς τοῦλάχιστον ἀλέκτωρ διὰ δέκα ὀρνίθας, διότι αὐταὶ ἀπολαμβάνουσιν ἐλευθερίαν ἀπεριόριστον, διασκορπίζονται πανταχοῦ, καὶ φυσικῶς ὁ ἀλέκτωρ δὲν δύναται νὰ ἦνε πανταχοῦ ταυτοχρόνως. Ἐὰν ἐξ ἐναντίας οὗτοι ἦνε ὑπερπολλοί, καὶ εἰς ἐξ αὐτῶν πλησιάζῃ μίαν ὀρνίθα, βλέπομεν ἀμέσως νὰ ἔρχηται ἀντίζηλος, νὰ συνάπτηται μάχη καὶ νὰ παραμελῇται ἡ ὀρνίς. Χρεάζεται λοιπὸν μέσος ὅρος.

Παρουσιάζεται ὡσαύτως μεγαλειτέρα ποσότης ἀγόνων ὦων εἰς τὰς ἀμιγεῖς γενεάς τῶν ὀρνίθων· τοῦτο ἔγκειται, νομίζομεν, εἰς τὸ ὅτι τὰ πτηνὰ ταῦτα κρατοῦνται σχεδὸν πάντοτε περι-
καλεισμένα εἰς χώρον μᾶλλον περιορισμένον, ὥστε στεροῦνται
χλόης, ἐντόμων κτλ., παντὸς ἐν ἐνὶ λόγῳ ὅ,τι εὐρίσκουσιν—
πλὴν τῆς συνήθους τροφῆς των.—ὅταν ᾔνε ἐντελῶς ἐλεύθερα.

Τοιοιούτῳ ῥα λόγῳ ἐν Παρισίῳ μὲ ἓνα ἀλέκτορα καὶ ἑξ
ἢ ἐπτὰ ὀρνίθους περιορισμένους εἰς χώρον ὀλίγων τετραγωνικῶν
μέτρων δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐπιτύχωμεν μήτε ἐν γόνιμον ὦον
ἐπὶ δύο ἔτη· ὅτε αἱ ὀρνίθες αὗται μετακομισθεῖσαι εἰς νέον
κτῆμα, εἰς τὸ Γαμβάλι, εὐρέθησαν εἰς μέγα διάστημα χλοερὸν
καὶ πεφυτευμένον διὰ δένδρων, συνέβη τὸ ἐναντίον· μετὰ τινος
ἡμέρας σχεδὸν ὅλα τὰ ὦα αὐτῶν ᾔσαν γόνιμα.

Πρέπει ὡσαύτως νὰ ἀποφεύγωμεν τὰ ὑγρὰ καὶ ἐλώδη μέρη,
ἐνθα τὰ ὦα, ὡς ἐπὶ πλεῖστον, εἶνε ἄγονα εἰς πᾶσαν ἐποχὴν.

Τὸ ἄγονον τῶν ὦων ἐπικρατεῖ οὕτως εἰπεῖν πανταχοῦ κατὰ
τὴν ἐποχὴν τῆς πτερορρύσεως, ἥτις συμβαίνει ἀπὸ τοῦ Σεπτε-
μβρίου μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ὅλαι
αἱ ὀρνίθες, ἐκτὸς τῶν νοσίδων, ἀποπτεροῦνται· ἀφ' ἑτέρου οἱ
ἀλέκτορες πάσχοντες ἐκ τῆς αὐτῆς παθήσεως ἀποβάλλουσι μέ-
ρος τῆς δυνάμεως των καὶ οὕτω παραμελοῦσι τὰς ὀρνίθους.

Γνωστὸν ὅτι τὰ ἄγονα ὦα διατῆροῦνται πλεῖστον χρόνον
ἢ τὰ γόνιμα· τοῦτο ἠνάγκασε τὰς γυναῖκας τῶν ἐπαύλειων νὰ
πιστεύωσιν, ὅτι διὰ τῆς δυνάμεως τῆς Παναγίας τοῦ Αὐγού-
στου τὰ αὐτὰ διατῆροῦντο καλλίτερον, καὶ βλέπομεν τῶντι
ὅλαι τὰς Γαλλίδας οἰκοκυράς περιτυλισσούσας ποσότητες ὦων
εἰς τὰ ἀσπρόρρουχα τοῦ ἱματιοφυλακίου των ὅταν φθάνῃ ἡ
ἐποχὴ αὕτη.

Ἡ χιών καὶ ἡ ὀμίχλη βλάπτουσιν ὡσαύτως τὴν γονιμότητα
τῶν ὦων κατὰ τὸν χειμῶνα. Κατὰ τὰς ὀμιχλώδεις ὥρας ὅλα
τὰ πτηνὰ τοῦ ὀρνιθῶνος ἴστανται συμμαζεμένα καὶ ἀκίνητα
ὑπὸ τὰ ὑπόστεγα· διὰ τῶν πρώτων ὁμῶς ἡλιακῶν ἀκτίνων τὰ
πάντα ἐπανορθοῦνται.

Ὅταν οἱ μῆνες τοῦ Νοεμβρίου καὶ τοῦ Δεκεμβρίου ᾔνε

ἡπιοι, αἱ νεαραὶ πρωτοετεῖς ὀρνίθες ἀρχίζουσι τὴν ὠοτοκίαν καὶ
οἱ ἀλέκτορες τὰς περιποιῶνται μετὰ πολλῆς ζέσεως.

Συμβαίνει ἀκόμη καὶ ἕτερόν τι τὸ ὁποῖον δὲν ὀφείλομεν νὰ
παρασιωπήσωμεν· ὅτι τὰ ὦα τὰ προερχόμενα ἐκ τινῶν μερῶν,
ἀν καὶ γόνιμα, δὲν ἐκκολάπτονται. Πόθεν προέρχεται τοῦτο;
Ἀγνοοῦμεν. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀναμφισβήτητον· φαίνεται
ὅτι τὸ ἔδαφος συντείνει πολὺ.

Πρὶν τελειώσωμεν δέον νὰ εἰπώμεν ὀλίγα τινα καὶ περὶ τῶν
ταξειδευομένων ὦων. Πολλὰκις ἀπεδόθη εἰς τοιαῦτα ὦα ἢ ἀ-
πὸ τῆς τῆς ἐκκολάψεως καὶ τοῦτο σχεδὸν ἀδίκως, διότι τὰ
νωπὰ ὦα ταξειδεύονται ἀκινδύνως. Βεβαίως, ἐὰν ἐπρόκειτο
νὰ ἐκλέξωμεν μετὰ τῶν ὦων προερχομένων ἐκ τοῦ ἡμετέρου ὀρ-
νιθῶνος καὶ ἄλλων διανυσάντων 50 ἢ 100 λεύγας, θὰ ἐλαμ-
βάνομεν ἀδυστάκτως τὰ πρῶτα, ἀλλ' ὁ λόγος τῆς ταξειδεύ-
σεως ποτὲ δὲν θὰ μᾶς ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ προμηθευθῶμεν
ὦα τῆς Α ἀντὶ τῆς Β φυλῆς.

Συνεπεία πάντων τούτων συμβουλευόμεν ὅσους θέλουσι νὰ
ἐκκολάψωσι μέγαν ἀριθμὸν ὦων καὶ εἶνε ἠναγκασμένοι νὰ ἀ-
γοράσωσιν αὐτὰ, πρῶτον νὰ ἐξετάζωσι καλῶς τὴν προέλευσιν αὐ-
τῶν ὥπως ἀποφεύγωσι τὴν μεγάλην ποσότητα τῶν ἀγόνων ὦων.

Μεγίστη προσοχὴ πρέπει νὰ δίδεται εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν
πρὸς κλώσθησιν ὦων. Δέον νὰ προτιμῶμεν τὰ ὅσων τὸ δυνα-
τὸν νωπότερα· εἰς τὰ πλεόν των ὁκτὼ ἡμερῶν δὲν πρέπει
νὰ ἔχωμεν μεγάλην πεπολῆσιν ἐκτὸς ἐὰν διετηρήθησαν ἐπι-
μελῶς ἐντὸς γεννήματος (σίτου, κριθῆς κτλ.) ὅτε τὸ φύραμα
τοῦ ὦου δὲν εἶνε πολὺ ἐπαισθητόν.

Ἀπορρίπτομεν ὡσαύτως τὰ πολὺ μέγала ὡς καὶ τὰ πολὺ
μικρά· μέσον μέγεθος εἶνε προτιμότερον· ἀπορρίπτονται ὁμοίως
τὰ δύσμορφα καὶ τὰ ἐξωγυμμένα.

Ἐπεὶ κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐνθέσεως πρὸς ἐπώασιν, συ-
νιστῶμεν μέθοδον ἥτις εἰς ἡμᾶς ἐπέτυχεν ἐντελῶς· συνίσταται
αὕτη εἰς τὸ νὰ βυθίζωμεν τὰ ὦα εἰς ὕδωρ σχεδὸν χλιαρὸν, νὰ
τὰ σπογγίζωμεν καὶ νὰ τὰ θέτωμεν πρὸς ἐπώασιν ἀμέσως· ἡ
προετοιμασία αὕτη ἀφαιρεῖ τὰ ῥυπαρὰ καὶ λιπαρὰ μέρη τοῦ

καλύφους καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου βοηθεῖται ἢ ἐν τῷ ὥρῳ εἴ-
δους τῆς θερμότητος καὶ τῆς ὑγρασίας.

(Ἐκ τῆς *France Agricole*)

Ο ΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΒΟΥΣ

Ἀφότου τὸ κρέας ἐφθασεν εἰς τὰς γνωστὰς τιμὰς, ἐπιδίδον-
ται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ἐν ταῖς γεωργικαῖς ἐκμεταλλεύσε-
σιν, εἰς τὸ νὰ περιορίζωσι τὴν χρῆσιν τοῦ βοῦς καὶ νὰ ὑποκα-
θιστῶσιν εἰς αὐτὸν τὸν ἵππον.

Οὐχ ἦπτον, ἐὰν οὗτος πρέπη νὰ προτιμηθῇ τοῦ βοῦς, ἐκεῖ
ἐνθα ἡ κατάρτησις τῶν γαϊῶν καὶ ἡ εὐκολος αὐτῶν καλλιέρ-
γεια ἀπαιτεῖ μᾶλλον τὴν ταχύτητα ἢ τὴν δύναμιν παρὰ τοῖς
ἐμφύχοις κινητήριοις ὀργάνοις, σπεύδω νὰ εἰπῶ ὅτι ὁ βοῦς εἶναι
προτιμότερος εἰς τὰς τραχεῖας καὶ συμπαγεῖς γαῖας, ἐνθα ἡ
ὀργάνωσις εἶναι δύσκολος, κοπιώδης μάλιστα, ὡς καὶ πανταχοῦ ἐνθα
ἡ φύσις τοῦ ἐδάφους καὶ ἡ συνοχὴ τῶν ἀγρῶν εἶναι πρόσφορος
εἰς τὴν χορτοπαραγωγήν.

Πάντες ἄλλως τε συμφωνοῦσι περὶ τῆς πρὸς τὸ ἔλκειν ἀξίας
τοῦ βοῦς, ὅταν ἡ χρῆσις αὐτοῦ ᾖ ἐφαρμόσιμος καὶ οἰκονομική.

Καὶ ἔπειτα, παραβαλλόμενος πρὸς τὸν ἵππον, ὡς γεωργικὸν
ὄργανον, ἔχει τὸ πλεονέκτημα νὰ ᾖ ὀλιγώτερον ἀπαιτητικὸς
ὕπὸ τὴν ἐπιψιν τῆς τροφῆς καὶ τῆς δαπανηρότητος τῶν φα-
λάρων καὶ τοῦ πεταλώματος.

Ἀφ' ἑτέρου, καὶ ἐπὶ τούτου πρέπει νὰ ἐπιμεινῶμεν, ὁ βοῦς
λαμβάνει κατ' ἑτος πλείοτεράν ἀξίαν, ἐνῷ ὁ ἵππος ὡς ἐπὶ τὸ
πλείστον χάνει.

Τέλος, ἐν περιπτώσει ἀπευκαταίου — ὁλάνειως δηλαδή μέ-
λους τινός — τὸν βοῦν δυνάμεθα νὰ πωλήσωμεν ἀντὶ κρέα-
τος εἰς τὸν κρεωπώλην, ἐνῷ τὸν ἵππον ἢ τὸν ἡμίονον δύσκό-
λως θὰ δυνήθωμεν νὰ διαθέσωμεν.

Ὁ βοῦς πρέπει ἐνωρίς νὰ συνηθίζῃ εἰς τὴν ἐργασίαν· οὐδὲν

δὲ εὐκολώτερον τῆς ἀνατροφῆς αὐτοῦ, ὅταν καταβάλληται ὑπο-
μονὴ καὶ ἡπιότης.

Ὁ βοῦς, ὡς γνωστὸν, προώριστα αποκλειστικῶς εἰς τὸ ἔλ-
κειν καθότι τὸ μῆκος καὶ ἡ εὐκαμψία τῆς σπονδυλικῆς αὐτοῦ στή-
λης δὲν ἐπιτρέπουν νὰ βαστάζῃ βαρέα φορτία. Δὲν πρέπει νὰ
τὸν μεταχειρίζομεθα εἰμὴ ἀπὸ τῆς ἡλικίας δύο μέχρις ἑξ ἢ
ἐπτά ἐτῶν. Ἐνωρίτερον ἢ κόπως θὰ παρεκώλυε τὴν ἀνά-
πτυξιν τοῦ βραδύτερον καὶ κινήσεις τοῦ θὰ ᾖσαν βραδύταται,
ἡ πύχυνσίς τοῦ δυσκολωτέρα, τὸ κρέας τοῦ ὀλιγώτερον καλόν.

Ὁ ζυγὸς δὲν εἶναι πολυδάπανος· ἴσως εἶναι εὐνοϊκώτερος εἰς
τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δυνάμεων, ἀλλὰ βραδύνει τὰς κινήσεις καὶ
κουράζει περισσότερον τὰ ζῷα, πρὶ πάντων εἰς ὁδοὺς καὶ ἀ-
γροὺς ἀνωμάλους.

Τὸ περιλαίμιον (ἡ λαιμαριὰ) ἀφίνει πλείοτεράν ἐλευθερίαν
εἰς τὰς κινήσεις· ἀλλὰ δι' αὐτοῦ ὁ βοῦς ὀδηγεῖται καὶ διοικεῖ-
ται δυσκολώτερον. Ἀλλως οὐδὲν τέλειον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Ἐλέχθη ὅτι ὁ σωματωδέστερος βοῦς εἶναι ὁ καταλληλότερος
πρὸς ἐργασίαν. Ἀλήθως εἶπεν τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι μᾶλλον
φανταστικὸν ἢ πραγματικόν· ὁ νηβερταῖος βοῦς, εἰς πείσμα τῆς
σμικρότητος τοῦ σκελετοῦ τοῦ, εἶναι εἰς τῶν καλλιτέρων γαλλι-
κῶν ἐργατικῶν βοῶν, ἀντὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἰσχύϊν τοῦ
οὐχὶ ἐκ τῶν ὀστέων τοῦ, ἀλλ' ἐκ τῶν μυῶνων τοῦ.

Γνωστὸν ἄλλως τε σήμερον ὅτι ἡ πρὸς τὴν ἐργασίαν ἱκανό-
της, δὲν ἀποκλείει τὴν πρὸς τὴν πύχυνσιν ἱκανότητα.

Ἄλλοτε διεκρίνοντο οἱ βόες εἰς ἐργατικούς βόας καὶ εἰς κρε-
ωπαραγωγούς. Ἦτο πλάνη οἰκονομική. Ἡ ζωοτεχνία, ἐπι-
στήμη προχωροῦσα μεγάλαις βήμασι, πρὸς μέγιστον ὄφελος
τῶν κτηνεμπόρων, μᾶς διδάσκει σήμερον ὅτι ὑπάρχει πλεονέ-
κτημα εἰς τὸ νὰ παράγωμεν μόνον βόας κρεωπαραγωγούς χρη-
σιμοποιοῦντες αὐτοὺς ἐν μέτρῳ κατὰ τὴν νεαρὰν ἡλικίαν ὡς
κινήτρια ὄργανα. Ἀλλως αἱ φυλαὶ τῶν βοῶν αἱ ὑπὸ οἰκονο-
μικὴν ἐπιψιν συνεννοῦσαι τοὺς ἀρίστους ὄρους εἶπιν αἱ δυνάμενα
νὰ ἀντέχωσι σύγχρόνως εἰς τὸ ὁδοπορεῖν καὶ εἰς τὸ ἔλκειν.

Δυνάμεθα λοιπὸν νὰ βελτιώσωμεν τὸν ἐργατικὸν βοῦν, ὑπὸ

τὴν ἐποψὶν τῆς ἀποδόσεως τοῦ κρέατος, χωρὶς νὰ παραβιάζωμεν τὴν διαμόρφωσιν αὐτοῦ· ἐννοῶ, ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐλαττώσωμεν τὸν ὄγκον τοῦ σκελετοῦ, τὴν χονδρότητα τῶν ὀστέων χωρὶς νὰ ἀδικήσωμεν τὴν ῥώμην, ἐὰν συγχρόνως δώσωμεν εὐρύτητα εἰς τὸ στῆθος καὶ μεγάλαν ἀνάπτυξιν εἰς τὰ ὀπίσθια μέρη.

Ὅπως δὴ ποτε, πρέπει νὰ θεωρήσωμεν τὴν κινήτικὴν λειτουργίαν τοῦ βοῦς μᾶλλον ὡς λειτουργίαν παραπληρωματικὴν ἢ ὡς κυρίαν λειτουργίαν.

Προσέτι, δυνάμεθα νὰ υποστηρίξωμεν, ὅτι ἡ μετρία ἐργασία εἰς τὸν ἀγρόν, ἐξασκοῦσα αἰσίαν ἐκπαιροὺν ἐφ' ὅλου τοῦ ὄργανισμοῦ καὶ αὐξάνουσα τὴν ὁρεξίν, ἔν τινι μέτρῳ, ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ταχυτέραν αὐξήσιν τοῦ βάρους τῶν νεαρῶν βοῶν. Δυνάμεθα ἔτι νὰ υποστηρίξωμεν ὅτι ἡ ἐργασία βελτιοῖ τὴν ποιότητα τοῦ κρέατος συμπυκνοῦσα τοὺς μυῶδεις ἰστούς καὶ πλουτίζουσα αὐτοὺς κανονικῶς διὰ τοῦ πάχους καὶ δι' ὅλων τῶν ἀζωτοῦχων ὁσίων, αἵτινες καθιστῶσιν αὐτὸ συγχρόνως θρεπτικὸν καὶ γευστικόν. Διὰ τοῦτον τὸν λόγον οἱ γαστρίμαργοι προτιμῶσιν οὐχὶ τὴν ἀτροφικὴν καὶ ἀναιμικὴν πέφυκα τῶν πτηνῶν ὀρνιθοτροφείου—ἀτινα δὲν πετῶσιν—ἀλλὰ τὸν πλήρη μυῶνιν μηρόν, τὸν ὅποιον ἡ συνεχὴς ἐργασία ἐπλήρωσε δι' αἵματος καὶ κατέστησεν εὐγευστότερον.

Ἐν συνόψει ὁ βοῦς αὐξανόμενος ἀνταποδίδει πλουσιοπαρόχωις τὰ ἐξοδα τῆς συντηρήσεώς του. Ἡ ἐργασία εἰς ἣν ὑποβάλλεται εἶνε πρόσθετον κέρδος.

Τὰ κτήνη παχύνονται διὰ νὰ αὐξήσῃ ἡ ἀναλογία τοῦ κρέατος αὐτῶν. Ἐνῷ τὸ ἰσχνὸν κρέας περιέχει 60 % ὕδατος, δὲν ὑπάρχει πλέον τῶν 40 % ἐν τῷ παχεί κρέατι. Τὸ μύσχειον κρέας, πολὺ ὀλιγώτερον συμπαγές, περιέχει μέχρις 72 ἢ 78 % ὕδατος. Οὐχ ἥττον πρέπει πολὺ νὰ προσέχωμεν μὴ αὐξήσωμεν τὴν παχύτητα πέραν τοῦ δέοντος, καθότι τοῦτο μὴτε εἰς τὸν κτηνοτρόφον συμφέρει, μὴτε εἰς τὸν κρεωπώλην, μὴτε εἰς τὸν καταναλωτήν. Ἐνῷ ὁ πρῶτος δὲν ὀφειλεῖται ἐκ τοῦ κτήνους τοῦ ὅσον ἔπρεπε νὰ ὀφειλῇ, ὁ δεύτερος δὲν ἔχει

εἰμὴ ἄλειμμα ἀντὶ κρέατος καὶ ὁ τρίτος πάχος ἀντὶ χυμοῦ.

Τέλος εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ κτηνοπαραγωγὴ χώρας τινὸς βαίνει κατ' ἀναλογίαν τῆς χορτοπαραγωγῆς αὐτῆς. Ἐὰν ἡ χώρα ᾖ πλουσία εἰς νομήματα, ἔσται πλουσία καὶ εἰς κτήνη· ὅταν ἡ τροφή ᾖ ἀφθονος, οὐσιαστικὴ, τὰ κτήνη ἀναπτύσσονται καὶ ἰσχυροποιοῦνται.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐπεταί—δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν τοῦτο—ὅτι ἡ ἐκλογή φυλῆς τινος πρέπει πάντοτε νὰ ὑπαγορεύηται ὑπὸ τῶν κλιματικῶν ὁρῶν καὶ τῶν νομημάτων ἐνθα τὰ κτήνη κέκληνται νὰ ζήσωσιν.

(Ἐκ τῆς France Agricole)

ΕΠΙΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

Ὁ ἀσχολούμενος περὶ τὴν γαλακτοκομίαν παρατῆρεῖ εὐκόλως τὰς ἐπαισθητὰς διαφορὰς αἵτινες ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν προϊόντων τῶν διαφόρων τόπων· τὸ γάλα τῆς Ἑλβετίας, τὸ γάλα τῆς Ὀλλανδίας δὲν ὁμοιάζουσι μὲ τὸ γάλα τῆς Ἰερσέης ἢ μὲ τὸ τῆς Βρετάνης.

Τρεῖς δυνάμεις κύριαι συντρέχουσιν εἰς τὸ νὰ καθιστῶσιν ἢ νὰ διατηρῶσι τὰς διαφορὰς ταύτας: τὸ ἔδαφος, τὸ κλίμα καὶ ἡ φυλὴ τῶν κτηνῶν.

Τὸ γεωγραφικὸν ὄριον τῆς βιομηχανίας τοῦ γάλακτος φαίνεται ἐν Εὐρώπῃ κάπως περιορισμένον. Ἀρχεται ἐκ τῆς παραλίου τῆς μεσημβρινῆς περίπου Γαλλίας καὶ τελευτᾷ εἰς τὴν τῆς βορεινῆς Ἀγγλίας.

Ἀνωθεν καὶ κάτωθεν τῶν γραμμῶν τούτων ἡ σπουδαιότης αὐτῆς εἶνε ἀσήμαντος, καθότι δὲν ἀπαντᾷται πλέον ἢ βιομηχανία αὕτη εἰμὴ σποραδικῶς εἰς τὰ ὄρη ἢ εἰς προνομιοῦχους περιφερείας.

Ὅθεν οἱ ἄριστοι ὄροι φαίνεται ὅτι εἶνε οἱ τῆς ἡπίας θερμοκρασίας· πλὴν τούτου δὲ καὶ αἱ γενόμεναι παρατηρήσεις

ἀπέδειξαν ὅτι κλίμα ὑγρόν, ὀμιχλῶδες μάλιστα, εἶνε ἐκ τῶν εὐνοϊχωτάτων.

Ἡ Ἰρλανδία καὶ ἡ μεσημβρινή Ἀγγλία, ἡ Γαλλία, ἡ Ὀλλανδία, ἡ Δανιμαρκία, ἡ Ἑλβετία, ἡ βόρειος Ἰταλία καὶ Ἰσπανία, χωραὶ τινες τῆς Αὐστρίας, τῆς Ῥωσίας, τῆς Σουηδίας καὶ τῆς Νορβηγίας, αἱ γὰρ τῆς βορείου Πρωσίας, εὐρίσκονται ὑπὸ τοὺς ἀναγκαίους ὁρους πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν πολλῶν βιομηχανιῶν τοῦ γάλακτος.

Μελετῶντες ὁμῶς τὸ ζήτημα ἐγγύτερον, παρατηροῦμεν ἰδιάζον τι ἄξιον προσοχῆς· χωραὶ τινες φημίζονται διὰ τὴν ποιότητα τοῦ γάλακτός των πινομένου ὡς ἔχει, ἐνῶ ἄλλαι κατασκευάζουσιν εἰδικώτερον τὸ βούτυρον ἢ τυροὺς εἰδικούς.

Ὁ δεινὰ τόπος φημίζεται δι' ὠρισμένον προϊόν, ἐνῶ ἕτερος κάμνει ἐξαγωγήν κατωτέρας ποιότητος ἐμπορεύματος, μὴ ὅλας τὰς φροντίδας καὶ τὰ ἐξοδα τοῦ κτηματίου. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὑπερτεροῦσιν αἱ δύο ἄλλαι ἐπιρροαί, ἥτοι τὸ κλίμα καὶ ἡ φυλὴ τῶν ἀγελάδων.

Πάντες γνωρίζομεν τὰς περιέργους καὶ εἰδικὰς ἀρετὰς κτηνῶν τινῶν.

Αἱ φυλαὶ τῆς Ἰερσέης καὶ τῆς Βρετάνης δίδουσι γάλα πλούσιον εἰς ἀφρόγαλα (κρέμην) ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται ἡδύτατα βούτυρα.

Αἱ νορμανδικαὶ ἀγελάδες δίδουσιν ἀλλαχοῦ μὲν βούτυρον ἀνωτέρας ποιότητος, ἀλλαχοῦ δὲ ἐκλεκτοὺς τυρούς. Αἱ ἑλβετικά καὶ μᾶς παρέχουσι τοὺς ἑλβετικούς τυρούς. Αἱ ὀλλανδικαὶ, τῶν ὁποίων τὰ προϊόντα εἶνε ἐξαιρετὰ, εἶνε γνωστὰ διὰ τὴν πτωχείαν τοῦ γάλακτος εἰς παχείας καὶ στερεὰς οὐσίας.

Παρατηρητέον ὅτι εἰς τὰ διάφορα μέρη ἐπιτυγχάνονται ὠρισμένα προϊόντα ἐκλεκτότερα· καὶ εἰς τὴν Νορμανδίαν αὐτὴν ἐνθα εὐρίσκονται κτήνη ἰθαγενῆ, περιποιούμενα καὶ τρεφόμενα κατὰ τὰς αὐτὰς ἐσφαλμένους μεθόδους, ἢ μία ἐπαρχία παρέχει βούτυρον καὶ ἡ ἄλλη τυρόν, οὐδόλως δὲ σκέπτονται νὰ μεταβάλωσι τὰς συνηθείας των.

Ἦδυνάμεθα νὰ προσθέσωμεν μάλιστα ὅτι δὲν φαίνεται πάν-

τοτε φρόνιμον νὰ προσπαθῶμεν νὰ μεταβάλωμεν τὰ καθεστῶτα καὶ ὅτι αἱ πρὸς τοῦτο δοκιμαί γίνονται πολλάκις πρὸς βλάβην τοῦ νεωτεριστοῦ. Οὐδόλως ἀρνούμεθα τὴν πρόοδον· ὅ,τι θέλομεν νὰ εἴπωμεν καὶ νὰ ἀποδείξωμεν, εἶνε ὅτι οἱ γεωλογικοὶ ὅροι ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἐπιδρῶσιν ὑπερόχως, ἢ ἐπιδράσεις δ' αὐτῶν αὕτη λίαν παρημελήθη μέχρι τοῦδε ἐνῶ ἔπραπε νὰ παρακολουθῇται οὕτως εἰπεῖν μὲ τὸν χάρτην ἀνὰ χεῖρας.

Ἐκ πρώτης ἀφετηρίας φαίνεται ὅτι εἰς τοὺς γαλακτοφόρους τόπους ἀπαντᾷ τις ὅλα τὰ ἐδάφη· ἡ Ὀλλανδία ἔχει ἔδαφος ἐκ προσφάτων προσχώσεων, ὡς ἡ βορεινὴ Πρωσία καὶ μέρος τῆς Δανιμαρκίας· ἕτερον μέρος τῆς χώρας ταύτης, τοσοῦτον ὀνομαστόν διὰ τὰ βούτυρά του, ἔχει ἔδαφος ἐκ στρώματος νεωτέρου κρητιδώδους· ἡ Νορβηγία ἔχει ἐντελῶς ἀρχαίας ἡφαιστειογενεῖς γαίας. Ἀλλ' αἱ διαφοραὶ θὰ μᾶς φανῶσι πολὺ μᾶλλον ἐπαισθηταὶ ἐὰν παρατηρήσωμεν τὰ προϊόντα τῆς Γαλλίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀπαντᾷ τις ὅλας τὰς γαίας ἀνεξαιρέτως.

Τὰ βούτυρα τὰ μᾶλλον τιμώμενα προέρχονται ἐκ γαιῶν δευτερογενῶν ἢ πρωτογενῶν· εἰς τὰ πέριξ τοῦ Ἰζινὺ εὐρίσκονται στρώματα ιουρασικά.

Ἐν γένει οἱ τυροπαραγωγοὶ τόποι ἔχουσιν ἐν γένει μᾶλλον πρόσφατον καταγωγὴν.

Ἐὰν τῶρα λάβωμεν εἰδικούς τόπους, ἐν τοῖς ὁποίοις οἱ σχετικοὶ πρὸς τὸ κλίμα καὶ τὴν φυλὴν τῶν κτηνῶν ὅροι εἰσὶν οἱ αὐτοί, δυνάμεθα νὰ βεβαιωθῶμεν κατὰ τρόπον καταπληκτικὸν καὶ περιεργώτατον περὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς συστάσεως τοῦ ἐδάφους ἐκάστου αὐτῶν.

Ἡ Βρετάνη ὁλόκληρος ἔχει ἔδαφος ἀρχαίας συστάσεως· πλὴν ὀλιγίστων μερῶν ἀπαντᾷ τις ἐκεῖ γρανίτην καὶ μicaschistην, ὡς καὶ ὅλην τὴν σειρὰν τῶν πρωτογενῶν γαιῶν μέχρι τοῦ κατωτέρου ἀνθρακοφόρου. Ἐκτὸς τὰ σχέδια ἅτινα ἡδυνήθη νὰ προμηθευθῶ, φαίνεται ὅτι αἱ πρωτογενεῖς ἢ αἱ γρανιτικαὶ γαῖαι παράγουσι τὰ ὀνομαστότερα προϊόντα.

Λίαν πιθανόν, ἂν καὶ λείπῃσι μελέται ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ὅτι, ἴσων πάντων τῶν ἄλλων ὑπαρχόντων, τὸ ἔδα-

φος ἐπιδρᾷ ἐπὶ τῆς συστάσεως τοῦ γάλακτος· ἡ ἐπίδρασις δὲ αὕτη δύναται νὰ συντείνῃ τόσον ὥστε νὰ παραγάγωμεν τὰ καλλίτερα προϊόντα ἐκ τοῦ γάλακτος.

Αἱ πρωτογενεῖς γαίαι, χαρακτηρίζονται ἐν γένει διὰ τὴν ἐλλειψὶν ἀσθέστου, ἢ τοῦλάχιστον ἀσθέστου ἀρκούντως συμπαγοῦς καὶ ἥκιστα ἐπιδεκτικοῦ ἀφομοιώσεως· τοιοῦτοι τόποι εἶνε βουτυροφόροι.

Εἶνε ὡσαύτως λίαν περιεργον νὰ παρατηρήσῃ τις ὅτι τὰ βούτυρα ἔχουσι γεῦσιν καὶ ὄρωμα ἰδιάζοντα κατὰ τὰς γαίας.

Φαίνεται ὅτι ὑπάρχει ἀναλογία ἀρκούντως ἐπαισθητῇ μεταξὺ τῶν βουτύρων τῆς Charentes καὶ τῶν βουτύρων τῶν ἀνατολικῶν γαιῶν τῆς Doubs ἢ τοῦ Ἰούρα.

Αἱ ὀλίγαι αὗται παρατηρήσεις μᾶς ὁδηγοῦσιν εἰς τὸ ἀκόλουθον συμπέρασμα· ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ προβαίνωμεν μετὰ πολλῆς περισκέψεως εἰς τοὺς νεωτερισμούς, διότι δυνατόν νὰ μὴ ἐπιτυχάνῃ οὐδέποτε ὠρισμένη γάλακτος βιομηχανία εἰς τινὰ τόπον.

Θέλωμεν, παραδείγματος χάριν, νὰ κατασκευάσωμεν τυρὸν Ἑλβετικὸν εἰς τινὰ τόπον· οἰκοδομοῦμεν, φέρομεν εἰδικούς τυροκόμους καὶ ἀγελάδας. Δυνατὸν ὅμως αἱ μὲν ἀγελάδες νὰ μὴ ἐξοικειῶνται, οἱ δὲ τυροκόμοι ὅσον καὶ ἂν ἦνε ἐπιτήδειοι νὰ μὴ κατορθῶσι νὰ ἐπιτύχωσιν· ἄρα τὸ γάλα δὲν εἶνε κατάλληλον.

Τὸ διατὶ εἰσέτι δὲν γνωρίζομεν ἀκριβῶς, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα εἶνε βεβαιωμένον.

Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι, ἐὰν θέλωμεν νὰ συστήσωμεν γαλακτοκομικὴν βιομηχανίαν εἰς τινὰ χώραν, φαίνεται προτιμότερον νὰ παραδεχώμεθα τὸν ἤδη ἐν ἐνεργείᾳ εἰς τὴν χώραν ταύτην κλάδον· εἶνε ὀρθὸν νὰ κατασκευάζωμεν βούτυρον ἐν χώρᾳ ἐνθα τὸ βούτυρον εἶνε καλόν, ἀλλ' ἄς μὴ φαντασθῶμεν ὅτι δυνάμεθα νὰ συστήσωμεν ἐν αὐτῇ καὶ τυροκομίαν.

(Ἐκ τῆς *Industrie Laitière*)

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΓΑΝΘΩΝ ΚΥΚΛΑΜΙΔΩΝ

Πολλὰ ἐγράφησαν περὶ τῆς καλλιέργειας τῶν κυκλαμίδων. Δὲν ὑπάρχει φυτοκομικὴ ἐφημερίς μὴ ἀφιερῶσασα ἄρθρα τινὰ ἵνα ἐξηγήσῃ τί πρέπει νὰ πράξωμεν διὰ νὰ ἀποκτήσωμεν μετὰ βεβαιότητος τὰ μεγαλοπρεπῆ ταῦτα φυτὰ, τὰ τοσοῦτον πολυανθῆ ἅτινα θαυμάζομεν παρὰ τοῖς φυτοκόμοις.

Ἄν καὶ ἡ συνήθης καλλιέργεια τῶν κυκλαμίδων δὲν εἶνε πολὺ δύσκολος, οὐχ ἥττον ἡ τελειοποιημένη καλλιέργεια αὐτῶν δὲν εἶνε εὐκόλος· ἐὰν δὲ ἡ καλλιέργεια τοῦ ὠραίου τούτου εἵδους δὲν ἦνε εἰσέτι ἀπολύτως γνωστὴ, τοῦτο ἀποδοτέον εἰς τοὺς εἰδικῶς περὶ αὐτὴν ἀσχολουμένους οἵτινες φυλάττουσι τὸ μυστικὸν τῶν,

Ἐπειδὴ σήμερον δὲν γράφομεν διὰ τὸν ἀνθοκόμον ἀλλὰ διὰ τὸν φιλανθῆ ὀλίγα μόνον θὰ εἰπώμεν περὶ τοῦ ὠραιότητος τοῦ ἀνθοφόρου φυτοῦ.

Οἱ σπόροι τῶν κυκλαμίδων σπείρονται κατὰ προτίμησιν ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου, ἡ σπορὰ δὲ γίνεται εἰς σπερματοδόχας, σπόρον πρὸς σπόρον καὶ εἰς ἀπόστασιν 3 περίπου ἑκατοστομέτρων ἀπέχοντας ἀπ' ἀλλήλων· τὰς σπερματοδόχας φέρομεν εἰς φυτοθάλιον μᾶλλον συγκεκερασμένον ἢ θερμὸν, κατ' Ἀπρίλιον δὲ ἢ Μάιον μεταφυτεύομεν τὰ φυτὰ εἰς μικρὰς γάστρας ὕψους 6—8 ἑκατοστομέτρων πεπληρωμένας μὲ καστανόχωμα ἀναμεμιγμένον κατὰ τὸ ἥμισυ μετὰ ποταμίας ἄμμου.

Ἡ καλλιέργεια αὕτη δὲν συνηθίζεται παρ' ὅλων, ἀρμόζει δὲ μᾶλλον εἰς τοὺς ἐρασιτέχνους.

Καλλιεργοῦμεν ἀρκετὰ μεγάλην ποσότητα κυκλαμίδων πρὸς παραγωγὴν σπόρου, ὁ καλλίτερος δὲ τρόπος πρὸς συντήρησιν αὐτῶν ὑπῆρξε πάντοτε τὸ ἀντικείμενον τῆς μεγίστης ἡμῶν ἐνασχολήσεως. Ἡ μέθοδος ἣν ἐκρίναμεν ὡς ἀρίστην εἶνε ἡ ἀκόλουθος.

Όταν αἱ κυκλαμίδες παύσωσιν ἀνθίζουσαι — κατορθοῦμεν δὲ νὰ γίνηται τοῦτο κατὰ τὸν Ἀπρίλιον ἢ τὸν Μάϊον — θάπτομεν ὅλας τὰς γάστρας εἰς μέρος ἐκτεθειμένον ἐντελῶς πρὸς βορρᾶν, — παρὰ τοῖχον παραδείγματος χάριν — καὶ καλῶς προφυλασσόμενον ἀπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων κατὰ τὰ τρία τέταρτα τοῦλάχιστον τῆς ἡμέρας.

Κατὰ τὸν μῆνα Αὐγούστου ἡ βλάστησις των ἄρχεται πάλιν· τὰς μεταφυτεύομεν εἰς μεγαλύτερα, ἂν ᾖνε ἀνάγκη, δοχεῖα περιέχοντα τὸ χῶμα ὅπερ ὑπεδείξαμεν ἀνωτέρω, καὶ τὰς θέτομεν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν προσέχοντες πάντοτε νὰ παραχώνωμεν τὰ δοχεῖα· τέλος, κατ' Ὀκτώβριον ἢ Νοέμβριον, ἀναλόγως τῆς καλλιεργείας εἰς ἣν θέλομεν νὰ τὰς ὑποβάλωμεν καὶ τῆς θερμοκρασίας τῆς ἀτμόσφαιρας, τὰς εἰσάγομεν πάλιν εἰς τὸ φυτοθάλπιον.

Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι ἡ θερινὴ καλλιέργεια εἶνε ἐκ τῶν εὐκολωτέρων, ἀφοῦ δὲν πρόκειται εἰμὴ νὰ τηρῶμεν καθαριότητα διὰ τῶν μεταφυτεύσεων καὶ νὰ προφυλάττωμεν τὰ φυτὰ ἀπὸ τὰ ἔντομα.

Οὐδὲν ἄλλο πότισμα εἶνε ἀναγκαῖον εἰμὴ τὸ ἀμέσως μετὰ τὴν μεταφύτευσιν διδόμενον· καθ' ὅλον τὸ θέρος ἀρκεῖ τὸ ὕδωρ τῶν βροχῶν, τοῦλάχιστον εἰς μέγα μέρος τῆς Γαλλίας (*).

Μέχρι τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τὰ ὕδνα χονδραίνουσιν ὀλίγον, ἀλλὰ φύλλα καὶ ἄνθη δὲν ἀναδίδουσι· μετὰ τὴν μεταφύτευσιν ταῦτα ἐξ ἐναντίας ἀναπτύσσονται ἰσχυρῶς καὶ ὁμοιομόρφως, τὰ δὲ ὕδνα χονδραίνουσιν ἐπαισθητῶς ῥαγιζόμενα ὑπὸ τὴν ὥθησιν τοῦ χυμοῦ· ὅταν τέλος ἐπαναφέρωμεν τὰς κυκλαμίδας εἰς τὸ φυτοθάλπιον ἔχομεν φυτὰ καλῶς κεκαλυμμένα ὑπὸ φύλλων καὶ ἀναδίδοντα ἀρίστην ἀνθισιν.

Ἐν τούτοις μεθ' ὅλα ταῦτα δὲν πρέπει νὰ ἐλπίζωμεν, ὅτι θὰ διατηρήσωμεν ἐπ' ἀόριστον, ὡς ἐγένετο ἄλλοτε, τὰ γήραια ὕδνα τῶν κυκλαμίδων, καθότι τὸ μέγεθος τῶν ἀνθέων ἐλαττοῦται γενικῶς ἀπὸ ἑτους εἰς ἔτος· τούτου ἕνεκα ἀναγκάζεται τις νὰ σπείρῃ κατ' ἔτος χωρὶς νὰ παραλείψῃ τοῦτο οὐδέ-

(*) Παρ' ἡμῖν ἔχουσιν ἀνάγκην συχνότερων ποτισμάτων. Σ. Σ.

ποτε, ἐὰν θέλῃ νὰ ᾖνε ἐφωδιασμένος μὲ ἐκλεκτὰ φυτὰ.

Ἐὰν αἱ νέαι φυλαὶ τῶν μεγανθῶν κυκλαμίδων παρουσιάζωσι μειονεκτήματά τινα ἀπέναντι τῶν ἀρχαιοτέρων, δὲν πρέπει ν' ἀπελπίζωμεθα καθότι αὗται εἶνε ἀπείρως ἀνώτεραι ὑπὸ πολλὰς ἄλλας ἐπόψεις.

(Ἐκ τοῦ *Moniteur d' Horticulture*)

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΑΜΒΑΚΟΣ ΒΑΜΙΕ

Πρὸς τὴν σύνταξιν τῆς «Ἑλληνικῆς Γεωργίας»

Εἰς τὸν Βοντόμον τῆς «Ἑλληνικῆς Γεωργίας» (Σελὶς 298) παρετήρησα ὅτι ἡ «Νέα Σμύρνη» δὲν εἶχεν ἀκριβεῖς πληροφορίες περὶ τοῦ βάμβακος Μπάμια.

Ἡ Μπάμια ὀρθῶς ὠνομάσθη πολὺκαρπος (ἂν δὲν προσεβάλλετο πολὺ ἀπὸ τὰς ὑγρασίας τοῦ 76ρίου). Τὸ φυτὸν τοῦτο εἶνε γέννημα τῆς Αἰγύπτου, τοῦ μικροῦ χωρίου τῆς Μενουφίας Λοᾶτ, ὅπου εὐρέθησαν μερικὰ φυτὰ εἰς ἀγρὸν Κόπτου τινὸς ἐμπεριέχοντα βάμβακα τῆς ποικιλίας Ἀσμούρι, (ἐκ τοῦ ὁποίου παρήχθη ἡ Μπάμια, ὡς παρήχθη τὸ Ἀσμούρι ἐκ τοῦ ἀρχαίου αἰγυπτιακοῦ βάμβακος Μακὸ, κοινῶς Σουκέρι, καὶ ὡς ἐκ τῆς Μπάμιας παρήχθη τὸ Μιτ-Ἀφίφι· τοῦτο δὲ Κύριος οἶδε τί ἄλλο θὰ φέρῃ διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ σπόρου).

Ἡ Μπάμια ἕνεκα τοῦ ὀλιγοκλάδου σχηματισμοῦ τῆς κατалаμβάνει τὸ ἥμισυ τοῦ χώρου ὅστις ἀπαιτεῖται διὰ τὰ ἄλλα εἶδη, ἕνεκα δὲ τούτου δίδει πολὺ περισσότερον καρπὸν. Ἡ ποιότης τοῦ παραγομένου βάμβακος εἶνε ἀνωτέρα ὅλων τῶν ἄλλων εἰδῶν, ἐκτὸς τοῦ μακροίνου καὶ τοῦ τῆς Σειλάνης. Αἱ κοιναὶ ποιότητες κατετάσσοντο ὡς Fair καὶ Good-fair, τὸ μεγαλύτερον δὲ μέρος τοῦ παρ' ἡμῖν παραγομένου βάμβακος δηλ. τὰ 70.0|0, εἶνε Good καὶ Fair.

Ἡ Μπάμια δὲν ἐγενικεύθη ἐν Αἰγύπτῳ πρῶτον διότι προσβάλλεται πολὺ καὶ ἀπὸ τὸν σκώληκα καὶ ἀπὸ τὰς σιπτεμβρι-

ανὰς ὑγρασίας. Σπουδαιότερον δὲ ἐμπόδιον τῆς γενικεύσεώς της ἐνταῦθα ἦτο ἡ μετ' ὀλίγον ἀνακαλυφθεῖσα νέα ποικιλία *Mit 'Aφίφι*, ἥτις ἐντὸς τριῶν ἐτῶν ἐγενικεύθη καθ' ὅλην τὴν Αἴγυπτον. Εὐρέθη δὲ ὁ νέος οὗτος σπόρος εἰς βαμβακοφόρον γῆς Μπάμιας καὶ ἐν τινι χωρίῳ τῆς Μενουφίας, ὀνομαζομένῳ *Mit 'Aφίφι*.

Τὸ φυτὸν τοῦτο πράγματι κέκτηται πολλὰ προσόντα· εἶνε χρώματος ζωηροτέρου τοῦ τῆς Μπάμιας, φέρει δὲ μαλλὸν μακροῦν καὶ μεταξωδέστερον. Ἀποδίδει ἐν ἐκάστῳ φινδανίῳ ἀπὸ 6 ἕως 10 καντάρια (τὸ καντάριον = πρὸς. Ῥότολα 315, τὸ δὲ Ῥότολον πρὸς δράμια 144) ἐνῷ ὅλα τὰ ἄλλα εἶδη δὲν ἀποδίδουσι πλέον τῶν 3—6 κανταρίων.

Ἐκκοιζόμενα τὰ 315 Ῥότολα τῶν μὲν κοινῶν ποιοτήτων ἀποδίδουσιν 102—105 Ῥότολα καθαροῦ βάμβακος, τῶν δὲ ἐκλεκτῶν 105—110 Ῥ. ἐνῷ ὅλα τὰ ἄλλα εἶδη, ἐκτὸς τοῦ λευκοῦ βάμβακος, ἀποδίδουσιν 85 ἕως 90 καὶ 90 ἕως 95 Ῥ. Τὸ κυριώτερον προτέρημά του εἶνε ὅτι ὠριμάζει σχεδὸν κατὰ ἓνα μῆνα ἐνωρίτερον καὶ οὕτω ἀποφεύγει τὰς σιπτεμβριανὰς ὑγρασίας καὶ ἀφίνει ἓνα μῆνα πρὶν ἐλεύθερον τὸ ἔδαφος ὅπως σπαρῇ μὲ σίτον. Ἐνεκὰ δὲ τῆς πρωιμότητός του καὶ τῆς σκληρότητος τῶν φύλλων τοῦ ὁ βαμβάκος κώληξ δὲν προξενεῖ αὐτῷ μεγάλας ζημίας.

Μετὰ δύο ἢ τρία τὸ πολὺ ἔτη δὲν θὰ φυτεύεται ἐν Αἰγύπτῳ ἄλλο εἶδος πλὴν τοῦ *Mit 'Aφίφι*, ἂν δὲ σήμερον γεωργοί τινες σπείρουν εἰς μέρος τῶν γαιῶν των Μπάμια, Ἀσμούρι καὶ λευκὸν πράττουσι τοῦτο χάριν τοῦ ἐμπορίου, τὸ ὅποιον πότε μὲν ζητεῖ καὶ πληρῶνει ἀκριβώτερον τὸν λευκόν, πότε τὴν Μπάμια, πότε τὸ Ἀσμούρι καὶ πότε τὸ *Mit 'Aφίφι* — διὰ τοῦτο ἐξ ἀνάγκης ὑποχρεοῦνται νὰ σπείρῃσι τοῦλάχιστον δύο εἶδη, τὸ ἕτερον τῶν ὁποίων εἶνε πάντοτε τὸ *Mit 'Aφίφι*.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ γῆ τῆς Αἰγύπτου σπουδαίως μεταβάλλει (μπασταρδεύει) τοὺς σπόρους δὲν εἶνε ἀπίθανον μετ' ὀλίγον νὰ ἔχωμεν καὶ ἕτερον νέον εἶδος βάμβακος ἀνώτερον τοῦ *Mit 'Aφίφι*. Ἐντούτοις πρὸς τὸ παρὸν συμβουλεύω τοὺς ἐν Ἑλλάδι

νὰ προμηθευθοῦν σπόρον ἀνόθευτον τοῦ *Mit 'Aφίφι*, καὶ κατόπιν δοκημασίας νὰ γενικεύσῃσι καὶ αὐτόθι τὴν καλλιέργειαν τοῦ εἶδους τούτου, διότι πράγματι εἶνε τὸ σπουδαιότερον εἶδος ἐξ ὧν μέχρι σήμερον γνωρίζομεν.

Ὅλως ὑμέτερος
Ο. Ι. ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Περὶ ψωριάσεως τῆς συκῆς. Τῷ κ. Η. Α. Φ. εἰς Ἀργυστάλιον. — Ἡ ψωρίασις εἶνε συνηθεστάτη ἀσθένεια τῆς συκῆς, ἐφέτος δὲ ἐξαιρετικῶς παρουσιάσθη πανταχοῦ σχεδὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ μετ' ἐντάσεως. Ἡ ἀσθένεια αὕτη προκαλεῖται ὑπὸ μικροῦ ἡμιπτέρου ἐντόμου ὅπερ ὑπὸ εὐνοϊκῆς ἀτμοσφαιρικῆς περιστάσεως πολλαπλασιάζεται ἐπ' ἄπειρον. Τὸ ἐντομον τοῦτο λέγεται *Κηρόπλαστος* (*Ceroplastes rusci*), ἐνεκεν δὲ τῆς ὁμοιότητος τοῦ κλύμματος (τοῦ χελωνείου) τοῦ ἀνεπτυγμένου θηλέου πρὸς τὸ ὄστρακον χελώνης οἱ Εὐβοεῖς ὀνομάζουσι τὸ ἐντομον τοῦτο *χελώνι*. Ἡ ψωρίασις τῆς συκῆς καταπολεμεῖται ὡς ἐξῆς. Κατὰ τὴν παρούσαν ὥραν τοῦ ἔτους ἀφαιροῦνται ἅπαντα τὰ φύλλα τῆς συκῆς καὶ οἱ μᾶλλον προσβεβλημένοι αὐτῆς κλάδοι καὶ καίονται. Οἱ ὑπολειπόμενοι τρίβονται καλῶς διὰ χονδροῦ πανίου ὅπερ ἐκάστοτε ροσχεύεται ἐντὸς ὕδατος περιέχοντος 10 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν πετρέλαιον καὶ 10 % λειοτριμμένην ἄσβεστον. Τὸν χειμῶνα τὸ δένδρον περιλακκοῦται καὶ τίθεται περὶ τὰς ρίζας αὐτοῦ 2—4 ὀκάδες (ἀναλόγως τοῦ μεγέθους τοῦ δένδρου) μίγματος ἐκ πέντε μερῶν στάκτης, τεσσάρων μερῶν ἄσβέστου καὶ ἑνὸς μέρους θεικοῦ σιδήρου λειοτριμμένων. Τέλος τὴν ἀνοιξιν κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς βλαστήσεως ὁ κορμὸς τῆς συκῆς καὶ οἱ κυριώτεροι αὐτῆς κλάδοι χαράσσονται κατὰ μῆκος εἰς δύο, τρία ἢ τέσσαρα μέρη, ἀναλόγως τοῦ πάχους τοῦ κορμοῦ καὶ τῶν κλάδων τοῦ δένδρου.

Περὶ τοῦ φυτοκόπτου τῆς ἀμπέλου. Τῷ κ. Μ. Χ. εἰς Πάτρας. Σπανιώτατα ὁ φυτοκόπτης (*) προσβάλλει ἀπαντὰ τὰ φύλλα τῆς ἀμπέλου. Ὅταν δὲ τοῦτο συμβῇ ἡ θεραπεία εἶνε δυσχερεστάτη. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ μόνον πρὸς θεραπείαν μέσον εἶνε ἡ συλλογὴ καὶ καθύς ἀπάντων τῶν προσβεβλημένων φύλλων. Κατὰ τὸν κλάδον αἱ κληματαῖδες τῶν λίαν προσβεβλημένων ἀμπέλων συλλέγονται καὶ καίονται οἱ δὲ βραχίονες ἀλείφονται διὰ διαλύσεως 3—4 μερῶν θειικοῦ σιδήρου (καρὰ-μπογιᾶς) ἐντὸς 6—7 μερῶν ὕδατος.

Περὶ τῆς φθειριώσεως τῶν πεπονιῶν (μελουράς ἢ μελέγγρας). Τῷ κ. Σ. Κ. εἰς Λευκίμνην. — Ἐπίπασσον κατ' ἐπανάληψιν τὰς προσβεβλημένας πεπονιάς, διὰ κοσκινισμένης στάχτης—λίαν δὲ πρῶτ' ὅτε εἰσέτι ἐπικαθόηται ἐπὶ τῶν φύλλων καὶ τῶν βλαστῶν αὐτῶν ἡ δρόσος—ἡ ῥάντισον τὰ φυτὰ διὰ πυκνοῦ ἀφειψήματος καπνοῦ (**). Ἐπειδὴ δὲ οἱ φθῆρες ἐπικαθόηται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῶν κάτω ἐπιφανειῶν τῶν φύλλων ἢ ἐπίπασις καὶ ἡ ῥάντισις δέον νὰ γίνωνται εἰς τρόπον ὥστε νὰ προσβάλλωνται τὰ ἔντομα ὑπὸ τῶν ἐν λόγω οὐσιῶν. Ἡ ἐπίπασις γίνεται διὰ τοῦ συνήθους φυσητῆρος πρὸς θείωσιν τῆς ἀμπέλου, ἡ δὲ ῥάντισις διὰ κηπουρικῶν συρίγγων.

Περὶ εἰσαγωγῆς μαθητευομένων εἰς τὰ Ἑρεανταφυλλέθρια γεωργικὰ σχολεῖα. Τῷ κ. Μ. Μ. εἰς Ῥόδον. — Ἐφέτος δὲν θὰ εἰσαχθῶσι μαθητευόμενοι εἰς τὰ γεωργικὰ σχολεῖα ἐλλείψει χώρου. Νέοι μαθητευόμενοι θὰ εἰσαχθῶσι τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1891. Οἱ βουλόμενοι δὲ νὰ εἰσαχθῶσι δέον νὰ υποβάλωσι τὰς αἰτήσεις αὐτῶν (***) κατ' Αὐγούστον τοῦ 1891.

Περὶ ἐστεγασμένων ἢ μὴ ληνῶν. Τῷ αὐτῷ. — Ἀνυπαιρρήτως οἱ ἐστεγασμένοι ληνοὶ εἶνε προτιμότεροι. Εἰς αὐτοὺς αἱ σταφυλαὶ προφυλάσσονται ἀπὸ τῆς ἐπιδράσεως τῶν μεταβολῶν τῆς ἀτμοσφαίρας.

(*) Ἴδε «Ἑλλην. Γεωργίαν» 1886, σελ. 353.

(**) Ἴδε «Ἑλλην. Γεωργίαν» 1890, σελ. 19.

(***) Ἴδε «Ἑλλην. Γεωργίαν» 1888 σελ. 249, 340 καὶ 388.

Περὶ κρόκου. Τῷ κ. Α. Μ. Ο. εἰς Ἀλεξάνδρειαν. — Ἴδε τὰ ἐν τῇ «Ἑλλην. Γεωργίᾳ» τοῦ 1889 (σελ. 336) καὶ ἐν τῷ παρόντι τεύχει γραφόμενα. Πλειότερα προσεχῶς.

Περὶ Βάμβακος. Τῷ αὐτῷ. — Ἴδε τὰ ἐν τῇ «Ἑλ. Γεωργίᾳ» τοῦ 1886, 1890 γραφέντα. Προσεχῶς δημοσιευθήσεται ἡ συνέχεια τῆς περὶ βάμβακος πραγματείας. Εἶνε ἐσφαλμένη ἡ γνώμη περὶ ἀλλαγῆς σπόρου. Τοῦ αὐτοῦ ἀγροῦ ὁ σπόρος ἐπιμελῶς κατ' ἔτος ἐκλεγόμενος δύναται ὄχι μόνον νὰ ἐπιτυχῇ ἀλλὰ καὶ νὰ βελτιοῦται. Ἐν τῇ μετ' ἐπιμελείας διαλογῇ ἔγκειται τὸ πᾶν.—Διετέλεσα μαθητῆς εἰς τὸ λύκειον τοῦ Βάμβα καθ' ἣν ἐποχὴν καὶ ὑμεῖς—.

Περὶ τηρητέας ἀποστάσεως φυτευομένων ἐσπεριδοειδῶν. Τῷ κ. Ο. Ι. Α. εἰς Μπερκέτ—Ἑλ—Σάμπ. — Ἡ ἀπόστασις ἣτις δέον νὰ τηρῇται κατὰ τὴν ἐμφύτευσιν τῶν ἐσπεριδοειδῶν ποικίλλει ἀναλόγως τοῦ εἶδους τοῦ δένδρου καὶ τῆς ποιότητος τοῦ ἔδαφους. Ὅσον γονιμώτερον εἶνε τὸ ἔδαφος τόσον ἀρχιότερον δέον νὰ φυτεύωνται τὰ δένδρα. Εἰς γόνιμον καὶ ὑγρὸν ἔδαφος αἱ λεμονεαὶ καὶ αἱ πορτοκαλεαὶ δέον ν' ἀπέχωσιν ἀπ' ἀλλήλων 6—7 μέτρα· αἱ μανδαρινεαὶ, αἱ περγαμοτέαι καὶ αἱ κιτριάι 3—4 μέτρα. Ἡ κατὰ πεντάδας δὲ φύτευσις, ὡς ἐν τῷ παρατιθεμένῳ σχήματι, εἶνε ἡ τελειότερα καὶ προτιμότερα ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν. Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν τὰ δένδρα εἶνε μικρὰ τὸ δὲ ἔδαφος γόνιμον ἐπιτρέπεται νὰ χρησιμοποιῇται ὁ μεταξὺ αὐτῶν χώρος πρὸς καλλιέργειαν ἄλλων ἐτησίων ἢ πολυετῶν φυτῶν, ἅτινα ὅταν τὰ ἐσπεριδοειδῆ ἔχωσιν ἡλικίαν 10 περὶπου ἐτῶν, δέον νὰ ἀφαιρῶνται ἵνα ἅπας ὁ ἀγρὸς χρησιμοποιῇται ὑπὸ τῶν ἐσπεριδοειδῶν. Ἐὰν λοιπὸν τὰ ἐσπεριδοειδῆ ὑμῶν φυτὰ ἦνε ἡλικίας ἀνωτέρας τῶν δέκα ἐτῶν καὶ ἀπέχωσιν ἀπ' ἀλλήλων 6—7 μέτρα (αἱ λεμονεαὶ καὶ αἱ πορτοκαλεαὶ) ἢ 3—4 (αἱ κιτριάι κτλ.) ἐκρίζωσατε τὰς μεταξὺ αὐτῶν φυόμενας ἀμπέλους. — Ἀποστείλατε εἰ δυνατόν ἐντὸς κυτίου κάρυά τινα βάμβακος ἐκ τῶν προσβεβλημένων ὑπὸ σκωλήκων καὶ περικλειόντων εἰσέτι τοιούτους.

ΔΙΑΦΟΡΑ

— **Ἡ ἀτέλεια τῆς σταφίδος ἐν Ἀμερικῇ ἐψηφίσθη.** Ἠγγέλθη τηλεγραφικῶς εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ἐξωτερικῶν ὅτι ἐψηφίσθη καὶ ὑπὸ τῆς Γερουσίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἡ κατάργησις τοῦ ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς σταφίδος εἰσαγωγικοῦ τέλους. Ἡ προκύψουσα ὠφέλεια διὰ τοὺς σταφιδοκτηματίας ἐκ τῆς ἐλευθέρως εἰσαγωγῆς τῆς ἡμετέρας σταφίδος εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἔσεται μεγίστη.

— **Μεταφορὰ σταφυλῶν πρὸς οἶνοποίησιν** κατὰ τὸν *Moniteur Vinicole* ἐκτελεῖται ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἐξ Ἀλγερίας εἰς Γαλλίαν ὡς ἑξῆς :

Ἀφαιρεῖται ὁ εἰς τῶν πᾶτων βυτίου ἐν ᾧ τίθενται αἱ σταφυλαὶ πιεζόμεναι καλῶς· μετὰ τοῦτο ὁ πᾶτος ἐφαρμόζεται ἐκ νέου στερεῶς καὶ τὸ βυτίον φορτῶνεται εἰς τὸ ἀτμόπλοιο, ἐνθα τοποθετεῖται καταλλήλως καὶ ἀνοίγεται τὸ πτόμιον αὐτοῦ. Αἱ σταφυλαὶ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει δύνανται νὰ διατηρηθῶσι καὶ νὰ ὑποστῶσι ταξειδίον 8—10 ἡμερῶν ἐλαχίστην ζύμωσιν ὑφιστάμεναι. Διὰ πᾶν ὅμως ἐνδεχόμενον τὰ βυτία πρὶν ἢ πληρωθῶσι διὰ σταφυλῶν θειώνονται ἰσχυρῶς. Τοιαῦται ἀποστολαὶ ὑποστᾶσαι ταξειδίον καὶ 15 ἡμερῶν διετηρήθησαν καλῶς.

— **Νέαι φυλλοξήρικαὶ κηλίδες** ἀνεκαλύφθησαν ἐν τῇ μεσημβρινῇ Αὐστρίᾳ.

— **Ἡ φυλλοξήρα ἐν Ἑσπανίᾳ,** ὡς ἀγγέλλεται ἐκείθεν, ἐφέτος ἔλαβε μεγάλας διαστάσεις.

— **Ἡ παραγωγὴ τοῦ κρόκου ἐν Ἑσπανίᾳ.** Κατὰ τὰς πρὸς τὴν κυβέρνησιν αὐτοῦ πληροφορίας τοῦ ἐν Μαδρίτῃ προξένου τῆς Ἰταλίας ὁ μέσος ὅρος τῆς παραγωγῆς τοῦ κρόκου ἐν Ἰσπανίᾳ ἀνέρχεται εἰς 180,000 ἕως 225,000 λίτρας, ἐξ ὧν τὰ τέσσαρα πέμπτα καταναλίσκονται ἐν τῷ τόπῳ καὶ πρὸς ἐξαγωγήν. Ὡστε ὅταν ἡ παραγωγὴ ᾔνε μεγάλη, ἀνερ-

χομένη πολλάκις εἰς 290—310,000 λίτρας, μέγιστον ποσὸν τοῦ προϊόντος τούτου μένει ὡς παρακαταθήκη. Φυτεία κρόκου ἀποφέρει εἰσόδημα ἐπὶ 3— $\frac{1}{2}$ ἔτη, μεθ' ὃ ἀνανεοῦται. Ἡ διάρκεια ἄλλως τῆς παραγωγικότητος τοῦ φυτοῦ τούτου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἐσοδειῶν. Ὅταν αὗται ἐπὶ τρία συνεχῇ ἔτη ᾔνε ἀφθονοί, τὸ φυτὸν ἐξαντλεῖται καὶ ἐπέρχεται ἡ ἀνάγκη τῆς ἀνανεώσεως, ἐνῷ ὅταν αἱ ἐσοδεῖαι ᾔνε μέτριοι διατηρεῖται ἐπὶ τέσσαρα καὶ ἐνίοτε ἐπὶ πέντε ἔτη. Ἡ κατωτέρα τιμὴ τοῦ προϊόντος τούτου εἶνε 28 $\frac{1}{2}$ σελίνια κατὰ λίτραν. Ἐκ Pithiviers τῆς Γαλλίας πρὸ τοῦ 1879 συνέλεγον 270 ἕως 340,000 λίτρας κατ' ἔτος, ἀλλὰ μετὰ τὸν δριμὺν χειμῶνα τοῦ 1870 ἡ ἐσοδεῖα ποτὲ δὲν ὑπερέβη τὰς 110,000 λίτρας. Τῷ δὲ 1887 ἡ καλλιέργεια τοῦ κρόκου εἶχεν ἐλαττωθῇ ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε παρήχθησαν μόνον 7,800 λίτραι. Ἐν Ἰταλίᾳ ὁ μέσος ὅρος τῆς ἐτήσιας παραγωγῆς εἶνε 11—13000 λίτραι. Ἐν Αὐστρίᾳ ἡ καλλιέργεια τοῦ κρόκου εἶνε ἀσύμφορος ἐφ' ὅσον τὸ προϊόν δὲν πωλεῖται πρὸς 53 σελίνια κατὰ λίτραν. Εἶνε δὲ ἡ ποιότης τοῦ αὐστριακοῦ κρόκου ἡ ἀρίστη ἀπασῶν· κατὰ δεύτερον λόγον ἔρχεται ἡ τῆς Pithiviers, ἥς τὸ μόνον ἐλάττωμα εἶνε ὅτι τάχιστα λαμβάνει ζωηρὸν χρῶμα. Ἐν Ἰσπανίᾳ ὁ κρόκος διαιρεῖται εἰς 5 τάξεις, ἐκάστη τῶν ὁποίων παράγεται εἰς ἴδιον διαμέρισμα τῆς χώρας. Τὸ τῆς ἐξαγωγῆς κέντρον εἶνε ἡ Βαλεντία. Συσκευάζεται δὲ ὁ πρὸς ἐξαγωγήν κρόκος ἐντὸς μικρῶν κιβωτίων ἐκ λευκοσιδήρου. Αἱ κυριώτεραι ἀγοραὶ τοῦ κρόκου εἶνε ἡ Mannheim, ἡ Φραγκφούρτη, ἡ Hanau καὶ ἡ Wuzburg. Εἰς τὰς ἀγοράς ταύτας συγκεντροῦται ὁ παραγόμενος κρόκος, διαλέγεται καὶ, ἀκέραιος ἢ ἀλεσμένος, ἐξαποστέλλεται εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς καταναλώσεως. Ἡ Pithiviers καὶ ἡ Μασσαλία προμηθεύονται συνήθως ποσότητά τινα ἰσπανικοῦ κρόκου : ἐν τούτοις ἡ προμήθεια αὕτη σήμερον εἶνε ἐλάχιστων παρ' ὅ,τι ἦτο ἄλλοτε. Ἀλλαι χῶραι αἵτινες προμηθεύονται κρόκον ἀπ' εὐθείας εἰς Ἰσπανίαν εἶνε ἡ Ἀγγλία, ἡ βόρειος Ἀμερικὴ (Καλιφορνία), ἡ μεσημβρινὴ Ἀμερικὴ, αἱ Ἀγγλικαὶ Ἰνδίαι καὶ ἡ Ἰαπωνία. Ἡ νοθεῖα τοῦ κρόκου τελεῖται

ιδίως ἐν Nobelda ἐπαρχίᾳ τῆς Ἀλικάντης. Ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων ἐμπόρων τοῦ κρόκου ἐν Ἰσπανίᾳ εἶνε ὁ Damaso Alen-raz, ἐν Βαλεντίᾳ, Calla Botellas n° 3 (Bolt. Notz. Agrarie).

— **Οἱ ποντικοὶ ἐν Ἑταλίᾳ.** Μυριάδες ἀρουραίων μυῶν ἀνεφάνησαν ἐφέτος εἰς τὴν ἰταλικὴν ἐπαρχίαν τῆς Φερράρας προξενήσαντες καὶ προξενούντες ἀνυπολογίστους ζημίας. Μάταιαι ἀπέβησαν αἱ καταβληθεῖσαι προσπάθειαι πρὸς ἐξόντωσιν ἢ ἀπέλασιν αὐτῶν. Διὰ διαφόρων μέσων ἐφόνευσαν πολλὰς χιλιάδας καὶ ὅμως ἡ ἐκ τούτου προελθοῦσα ἐλάττωσις δὲν ἐγένετο αἰσθητή. Ὅπως ἐνθαρρυνθῇ ἡ καταδίωξις αὐτῶν ὑπὸ πολλῶν ἐχρησιμοποιήθησαν οἱ ποντικοὶ πρὸς βρώσιν, λέγεται δὲ ὅτι τὸ κρέας αὐτῶν εἶνε νοστιμώτατον. Εἰς τὰ προσβληθέντα ὑπὸ τῶν ποντικῶν μέρη θὰ σπείρωσι τὴν ἄνοιξιν, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι, διὰ τῶν ὀργωμάτων, τῶν βροχῶν, τῶν πλημμυρῶν (τὸ ἄριστον πρὸς καταστροφὴν αὐτῶν μέσων) καὶ ἰδίως τῆς ἐλλείψεως τροφῆς θ' ἀπαλλαγῇ ἡ χώρα ἀπὸ τῆς μάστιγος ταύτης.

— **Εἰσῆγαγεν ἡ Γαλλία σταφίδας**

Τῷ 1871	χιλιόγραμμα	7,040,407
» 1877	17,298,963
» 1878	29,659,192
» 1879	50,008,804
» 1880	78,289,970
» 1881	67,934,994
» 1882	63,806,175
» 1883	65,886,000
» 1884	62,056,000
» 1885	95,350,824
» 1886	88,422,465
» 1887	98,950,389
» 1888	85,519,076
» 1889	96,028,171

— **Τὸ λαχεῖον τῆς « Ἑλληνικῆς Γεωργίας. »**

ὑπενομιζομεν εἰς τὸν ἐν Πάτραις κ. Κ. Γεωργακόπουλον ὅτι τὸ λαχεῖον τῆς « Ἑλληνικῆς Γεωργίας » ἐκέρδισεν ὁ ἀριθ.

492 ὃν φέρει ἡ πληρωθεῖσα ἀπόδειξις τοῦ καὶ ὅτι ὀφείλει ν' ἀποστείλῃ ἀντιπρόσωπόν του, ὅστις νὰ παραλάβῃ τοὺς κερδηθέντας δύο τόμους τῆς Gazette du Village.

— **Παρασκευὴ τῶν τροφῶν διὰ τοὺς ἵππους.** Ὑπεστηρίχθη εὐλόγως ὅτι ἡ βρώμη χονδροαλεισμένη καὶ τὸ χόρτον λεπτοκομμένον εἶνε θρεπτικώτερα διὰ τοὺς ἵππους ἐν γένει ἢ αἱ αὐταὶ τροφαὶ ἀκέραιαι.

Ἡ Ἑταιρία τῶν λειωφορέων τοῦ Λονδίνου, ἥτις ἔχει 6000 ἵππους, ἔκαμιν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διδακτικωτάτην δοκιμὴν.

Διήρесе τοὺς ἵππους τῆς εἰς δύο κατηγορίας· οἱ τῆς πρώτης ἐλάμβανον ὡς ἡμερησίαν ταγὴν 8 χιλιόγραμμα βρώμης συντεθλασμένης καὶ 3 ³/₄ χιλιόγραμμα χόρτου λειοτριμμένου, προσέτι δὲ 1 ¹/₈ χιλιόγρμ. ἀχύρου.

Οἱ τῆς δευτέρας κατηγορίας ἐλάμβανον 9 ¹/₂ χιλιόγρμ. βρώμης ἀκεραίας καὶ 6 ¹/₂ χιλιόγρμ. χόρτου ἀτρίπτου. Ἦτοι 13 χιλιόγρμ. τροφῆς διὰ τοὺς πρώτους καὶ 16 διὰ τοὺς δευτέρους.

Οἱ ἵπποι τῆς πρώτης κατηγορίας ἐξετέλεσαν ἐπίσης καλῶς τὴν ὑπηρεσίαν των ὡς οἱ τῆς δευτέρας καὶ κατ' οὐδὲν ὑπολείπονται ὡς πρὸς τὸ πάχος καὶ τὴν δύναμιν.

Ἡ διὰ τῆς συντεθλασμένης βρώμης καὶ τοῦ λειοτριμμένου χόρτου τροφὴ παρήγαγεν οἰκονομίαν 1500 φράγκων καθ' ἡμέραν καὶ 581,000 φρ. κατ' ἔτος.

Δὲν εἶχομεν ἀνάγκην νὰ γνωρίζωμεν τὴν δοκιμὴν ταύτην ὅπως βεβαιώσωμεν, ὅτι αἱ πάσης φύσεως λειοτριμμέναι τροφαὶ εἶνε θρεπτικώτεραι ἢ αἱ ἀκέραιαι. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐξηγεῖται ἀφ' ἑαυτοῦ προκειμένου περὶ κτηνῶν ἡλικιωμένων, τῶν ὁποίων οἱ ὀδόντες εἶνε κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον τετριμμένοι ἢ ἀραιοί. Ἀνάγκη ὁ μῦλος καὶ ὁ χορτοκόπτης νὰ κάμωσι τὴν ἐργασίαν τὴν ὁποίαν τὸ στόμα τῶν κτηνῶν δὲν εἶνε πλέον ἱκανὸν νὰ ἐνεργήσῃ ἐντελῶς. (Ἐκ τοῦ Eleveur).

ΕΜΠΟΡΙΚΑ

Τεμαχὶ σταφύλων, ἐν Σέττῃ, τῇ 2]14 Σεπτεμβρίου.

Κορινθιακαὶ παλαιαὶ	φρ.	44—45	τὰ 100 χιλιόγραμμ.
» νέαι	»	45—46	»
Θειρῶν	»	33—37	»

Ἐν Μασσαλίᾳ τῇ 3]15 Σεπτεμβρίου.

Κορινθιακαὶ ἐκλεκταὶ	»	46—47	»
Θειρῶν	»	40—41	»

Οἶνοι ἀλλοδαποὶ, ἐν Σέττῃ τῇ 10 Σεπτεμβρίου.

Ἀλικάντης ἐκλεκτοὶ βαθμῶν	14	τὸ ἑκατόλιτρον	φρ.	38—40
» α' ποιότης	»	13 1/2 14	»	34—37
» β',	»	13	»	30—33
Πριοράτου ἐκλεκτοὶ	»	13	»	35
Βαλεντίας κατὰ ποιότη.	»	13-13 1/2	»	28—32
Δαλματίας ἐκλεκτοὶ	»	13	»	42—45
Ἑλλάδος	»	13	»	40—44

ΚΟΝΙΑΚ

ΑΝΔΡΕΟΥ ΚΑΜΠΑ

ΛΔΟΛΟΝ ΕΚ ΛΕΥΚΩΝ ΣΤΑΦΥΛΩΝ

Βραβεύθην ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν Ὀλυμπίων καὶ τῇ

Παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τῶν Παρισίων.

Εἰσαχθὲν εἰς χρῆσιν ἐν τῇ Β. Αὐλῇ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ ἐν ἅπασιν τοῖς στρατιωτικοῖς καὶ πολιτικοῖς νοσοκομείοις ὡς καὶ ἐν τῷ Νηπιακῷ Ὁρφανοτροφείῳ.

ΔΟΚΙΜΙΑΣΑΤΕ

διότι πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις ἀπὸ τὰ εὐρωπαϊκὰ καὶ τὰ ἄλλα ἐκ δηλητηριωδῶν καὶ ἀμυλωδῶν οὐσιῶν κατασκευαζόμενα. Οἱ ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ καὶ τῶν Ἐπαρχιῶν ἐπιθυμοῦντες νὰ δώσῃ παραγγελίας ἀπευθυνθήτωσαν εἰς τὸ γραφεῖον :

Ἀθήνας, Ὀδὸς Φιλελλήνων ἀριθ. 10.